

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ارائه کننده:

وبسایت تخصصی مدیریت صنعتی

www.pnu-m-s.com

www.m-sanati.ir

موضوع فایل:

نمونه سوالات حسابداری صنعتی با پاسخنامه تشریحی

برساختن

نمونه سؤالات پایان ترم دانشگاه پیام نور

حسابداری صنعتی ۱

بایانهای تشریحی

تألیف: محمود رضا صحرادرزاده

www.sahragardzadeh.blogfa.com

مقدمه:

باسلام

ضمن عرض تبریک به مناسبت عید نوروز و آغاز سال جدید و آرزوی داشتن سالی خوب و خوش برای یکایک شما دوستان گرامی، به جهت آشنایی دوستان عزیز با نحوه طراحی سوالات در امتحانات دانشگاه پیام نور و همچنین دوره مباحث مطروحه در کلاس، بر آن شدیم تا چند دوره نمونه سوالات دانشگاه پیام نور را بررسی کرده و سپس همراه با پاسخ های تشریحی به شکل یک جزوه آماده، ارائه دهیم.

این جزوه شامل یک دوره ۸ ساله از نیمسال دوم ۸۳-۸۴ تا نیمسال دوم ۹۰-۹۱ می باشد و شامل نمونه سوالات مربوط به فصول اول تا پنجم کتاب درسی مطابق با سرفصل های تدریس شده در کلاس می باشد. این جزوه در دو بخش تنظیم شده است. در بخش اول به بررسی سوالات تستی و سپس در ادامه و در بخش دوم به بررسی سوالات تشریحی هر یک از آزمون ها پرداخته ایم. به جهت آنکه مطالب این جزوه جنبه آموزشی نیز داشته باشند در ارائه پاسخ های بیان شده سعی بر این بوده است که سوالات در حد توان به صورت کاملاً تشریحی و آموزشی بیان شوند. در پایان امیدواریم که این مجموعه بتواند برای شما دوستان و خوانندگان گرامی مفید واقع گردد و موجب رضایت شما را به همراه داشته باشد.

محمود رضا صحر اکر دزاده

فروردین ۱۳۹۲

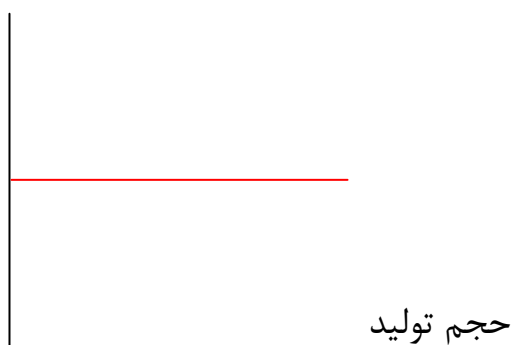
بخش اول : سوالات تستی

۱- کدام گزینه نادرست است ؟ (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

- (الف) هزینه ثابت هر واحد ثابت است .
 (ب) هزینه ثابت در کل ثابت است .
 (ج) هزینه متغیر در کل متغیر است .
 (د) هزینه متغیر هر واحد ثابت است .
- گزینه الف صحیح است .

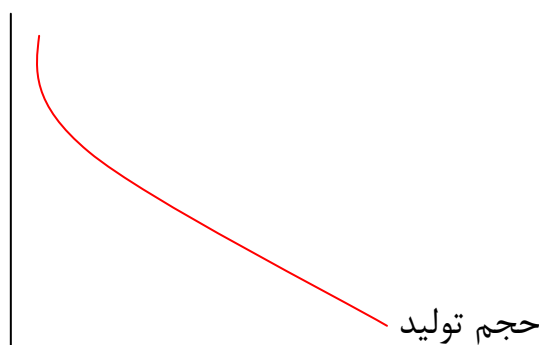
در یک دامنه ی مربوط هزینه ثابت کل در تمام سطوح ثابت می باشد و افزایش یا کاهش حجم تولید بر روی آن بی تأثیر می باشد ولی هزینه ثابت هر واحد با تغییر حجم تولید تغییر می یابد و از اینرو هزینه ای متغیر می باشد و با حجم تولید رابطه ی عکس دارد ، یعنی با افزایش حجم تولید کاهش می یابد و با کاهش حجم تولید افزایش می یابد .

هزینه

نمودار هزینه ثابت کل

هزینه

نمودار هزینه ثابت هر واحد محصول

۲- از دست رفتن منابع بدون کسب هیچگونه منفعتی چه نامیده میشود ؟ (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

- (الف) هزینه (ب) زیان (ج) بهای تمام شده (د) درآمد
- گزینه ب صحیح است .

تعریف بهای تمام شده :

کلیه منابعی که از دست می رود تا یک منبع دیگر (کالا یا دارایی) تحصیل شود به طوری که منبع کسب شده اولاً دارای منافع اقتصادی آتی باشد و ثانیاً جریان ورود این منافع به درون واحد اقتصادی محتمل باشد .

تعریف هزینه :

بهای تمام شده ای که منافع اقتصادی آن حاصل شده باشد و دیگر منفعتی نداشته باشد ، هزینه نام دارد .

تعریف زیان :

زیان، بهای تمام شده ای است که قبل از آنکه منافع اقتصادی آن کسب شود، از بین می رود.

۳- قیمت تمام شده ۲۰۰۰ واحد محصول جمعا ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال محاسبه شده است. اگر نرخ جذب سربار ساخت ۲۰٪ مواد مستقیم بوده و دستمزد مستقیم هر واحد ۳۰۰۰ ریال باشد، هزینه تبدیل یک واحد کالا چقدر است؟ (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

الف) ۲۵۰۰ ریال ب) ۳۰۰۰ ریال ج) ۳۵۰۰ ریال د) ۴۰۰۰ ریال

گزینه ج صحیح است.

مواد مستقیم: m دستمزد مستقیم: d سربار ساخت: s

$$m + d + s = 12,000,000 \quad (1)$$

$$s = 20\%m \quad (2)$$

دستمزد مستقیم هر واحد ۳۰۰۰ ریال است، پس کل دستمزد مستقیم برای ۲۰۰۰ واحد محصول برابر است:

$$d = 3000 \times 2000 = 6,000,000 \quad (3)$$

$$(1,2,3) \Rightarrow m + 6,000,000 + 20\%m = 12,000,000 \Rightarrow$$

$$1/20m = 12,000,000 - 6,000,000 \Rightarrow 1/20m = 6,000,000 \Rightarrow m = \frac{6,000,000}{1/20} = 120,000,000$$

$$(2) \Rightarrow s = 20\%m \Rightarrow s = 20\% \times (120,000,000) = 24,000,000$$

در صورت مسئله بهای تبدیل هر واحد خواسته شده است و لذا به جهت محاسبه بهای تبدیل هر واحد، ابتدا می بایست بهای تبدیل کل را محاسبه نماییم و سپس از طریق تقسیم آن بر کل واحدهای ساخته شده، بهای تبدیل هر واحد را محاسبه کنیم. پس:

$$\text{بهای تبدیل} = d + s \Rightarrow \text{بهای تبدیل} = 6,000,000 + 1,000,000 = 7,000,000$$

$$\text{بهای تبدیل هر واحد} = \frac{7,000,000}{2000} = 3500$$

۴- با توجه به اطلاعات سوال ۳، بهای اولیه چقدر است؟ (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

الف) ۱۱,۰۰۰,۰۰۰ ب) ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ج) ۷,۰۰۰,۰۰۰ د) ۶,۰۰۰,۰۰۰

گزینه الف صحیح است.

$$\text{بهای اولیه} = m + d \Rightarrow \text{بهای اولیه} = 120,000,000 + 6,000,000 = 126,000,000$$

با توجه اطلاعات زیر ، به سوالات ۵ و ۶ پاسخ دهید : (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

پایان دوره	اول دوره	
۱۲,۰۰۰	۸,۰۰۰	موجودی مواد
۵۹,۲۰۰	۱۸,۰۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت
۲۲,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده

قیمت تمام شده کالای ساخته شده ۲۷۰,۰۰۰ ریال ، دستمزد مستقیم ۱۵۰,۰۰۰ ریال ، سربار ساخت ۸۵,۵۰۰ ریال می باشد .

۵- مبلغ خرید مواد چند ریال است ؟

الف) ۸۳,۲۰۰ ریال ب) ۸۵,۲۰۰ ریال ج) ۸۶,۷۰۰ ریال د) ۷۹,۷۰۰ ریال

گزینه د صحیح است .

این سوال مربوط به مباحث فصل پنجم می باشد . در فصل پنجم به جهت محاسبه سود یا زیان شرکت های تولیدی با سه یادداشت عطف آشنا شدیم . این یادداشت ها عبارت بودند از :

۱) صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته

۲) صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده

۳) صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

اگر در جزئیات این صورتحساب ها دقیق شوید ، متوجه می شوید که مبلغ خرید مواد در صورتحساب بهای مواد مستقیم مصرفی به کار برده می شود و لذا به جهت محاسبه آن باید از این یادداشت استفاده نمائیم :

صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
....		...	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(...)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده :
		(...)	خرید مواد مستقیم
		(...)	کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات
			تخفیفات نقدی خرید
			خرید خالص مواد مستقیم
...			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
			بهای تمام شده کالای خریداری شده
...			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(...)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
....			بهای مواد مستقیم مصرفی

در مسائل تستی به جهت راحتی کار ، می توانیم این صورتحساب را به صورت یک رابطه خطی و ساده به شکل زیر بازنویسی کنیم :

= بهای مواد مستقیم مصرفی

موجودی مواد پایان - هزینه حمل + (تخفیفات نقدی خرید + برگشت از خرید و تخفیفات) - خرید مواد + موجودی مواد ابتدا
با جایگذاری داده های مسئله در رابطه بالا یا در صورتحساب یاد شده خواهیم داشت :

$$\Rightarrow 12000 - 1000 + X - 8000 = \text{بهای مواد مستقیم مصرفی}$$

$$(1) \quad \text{بهای مواد مستقیم مصرفی} = X - 4000$$

در رابطه بالا (۱) ، حال دو مجهول داریم ، یکی بهای مواد مستقیم مصرفی و دیگری مبلغ خرید مواد که با علامت X نشان داده شده است .

بهای مواد مستقیم مصرفی را خیلی راحت می توانیم از طریق صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده محاسبه کنیم .

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده

ریال	ریال	
....	...	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	...	اضافه می شود هزینه های تولید :
	...	مواد مستقیم مصرفی
	...	دستمزد مستقیم
	...	سربار ساخت
...		جمع هزینه های ساخت تولید
....		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(...)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
....		بهای تمام شده کالای ساخته شده

در مسائل تستی به جهت راحتی کار ، می توانیم این صورتحساب را به صورت یک رابطه خطی و ساده به شکل زیر بازنویسی کنیم :

= بهای تمام شده کالای ساخته شده

موجودی کار در جریان ساخت پایان - سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی + موجودی کار در جریان ساخت ابتدا

با جایگذاری داده های مسئله در رابطه بالا یا در صورتحساب یاد شده خواهیم داشت :

$$270000 = 18000 + x + 150000 + 85500 - 59200 \Rightarrow$$

$$270000 = 194300 + x \Rightarrow x = 270000 - 194300 \Rightarrow x = 75700 \quad \text{مواد مستقیم مصرفی}$$

حال با جایگذاری مواد مستقیم مصرفی در رابطه (۱) خواهیم داشت :

$$75700 = x - 4000 \Rightarrow x = 75700 + 4000 \Rightarrow x = 79700 \quad \text{مبلغ خرید مواد}$$

۶- بهای اولیه چقدر است ؟

الف) ۲۶۸,۰۰۰ ریال ب) ۳۱۱,۷۰۰ ریال ج) ۲۲۹,۷۰۰ ریال د) ۲۲۵,۷۰۰ ریال

گزینه د صحیح است .

$$225,700 = 75700 + 150000 = \text{بهای اولیه} \Rightarrow \text{دستمزد مستقیم} + \text{مواد مستقیم مصرفی} = \text{بهای اولیه}$$

۷- کدامیک از گزینه های زیر طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده بر اساس ارتباط با فرآیند تولید می باشد ؟ (نیمسال دوم

۸۴-۸۳)

الف) هزینه های مستقیم و غیرمستقیم ب) بهای اولیه و بهای تبدیل
ج) هزینه های متغیر ، ثابت و مختلط د) هزینه های تولید ، بازاریابی و تامین مالی

گزینه ب صحیح است .

۸- در طی دوره ۸۰,۰۰۰ ریال مواد مصرف شده است . اگر ۲۰ درصد مواد ، غیرمستقیم باشد . کدام گزینه نادرست است ؟

(نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

الف) در نظام ادواری کنترل سربار ۱۶,۰۰۰ ریال بدهکار می شود .

ب) در نظام دائمی کالا در جریان ساخت ۶۴,۰۰۰ ریال بدهکار می شود .

ج) در نظام دائمی کنترل سربار ۱۶,۰۰۰ ریال بدهکار می شود .

د) در نظام دائمی کنترل مواد ۸۰,۰۰۰ ریال بستانکار می شود .

گزینه الف صحیح است .

در نظام ادواری ثبتی برای ارسال مواد از انبار و مصرف آن در تولید انجام نمی شود و لذا گزینه الف پاسخ این تست می باشد.

توجه داشته باشید که در نظام ادواری برای خرید مواد ثبت می زنیم و صرفا برای ارسال مواد ثبتی نمی زنیم .

نکته : در نظام دائمی هم برای خرید مواد و هم برای ارسال مواد ثبت انجام می گیرد .

و اما مابقی گزینه ها :

در طی دوره ۸۰,۰۰۰ ریال مواد مصرف شده است . پس از انبار مواد اولیه به میزان ۸۰,۰۰۰ ریال کاسته شده است و لذا می بایست حساب کنترل مواد به میزان ۸۰,۰۰۰ ریال بستانکار گردد . (گزینه د)

از مواد مصرف شده ۲۰٪ آن غیر مستقیم است . $(۱۶۰۰۰ = ۲۰\% \times ۸۰۰۰۰)$. ثبت ارسال مواد غیرمستقیم به خط تولید در بدهکار حساب کنترل سربار انجام می شود . (گزینه ج)

وقتی گفته شده از مواد مصرف شده ۲۰٪ آن غیرمستقیم است ، پس حتما مابقی آن (۸۰٪) مستقیم بوده است . $(۶۴۰۰۰ = ۸۰\% \times ۸۰۰۰۰)$. ثبت ارسال مواد مستقیم به خط تولید در بدهکار حساب کالای (کار) در جریان ساخت انجام می شود . (گزینه ب)

تاریخ	شرح	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
	کالای در جریان ساخت	۶۴,۰۰۰	
	کنترل سربار	۱۶,۰۰۰	
	کنترل مواد		۸۰,۰۰۰

۹- ۷۵ درصد از کالای آماده بفروش شرکت عرفان ، در طی سال به مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بفروش رسید و سود ناخالصی معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال عاید شده است . موجودی کالای ساخته شده پایان دوره چقدر است ؟ (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

الف) ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال ب) ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج) ۸۰۰,۰۰۰ ریال د) ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال

گزینه الف صحیح است .

ارتباط بین فروش ، بهای تمام شده کالای فروش رفته و سود ناخالص به صورت زیر می باشد :

سود ناخالص = بهای تمام شده کالای فروش رفته - فروش

با جایگذاری داده های مسئله در رابطه بالا خواهیم داشت :

$۳,۶۰۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} \Rightarrow ۴۰۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} - ۴,۰۰۰,۰۰۰$

حال صورت مسئله را به صورت زیر دوباره بازنویسی می کنیم :

۷۵٪ از کالای آماده بفروش شرکت عرفان با بهای تمام شده ای معادل ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال به مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بفروش رسید .

از جمله بالا متوجه می شویم که بهای تمام شده کالای فروش رفته ۷۵٪ کالای آماده بفروش است :

$\Rightarrow (\text{بهای کالای آماده بفروش}) \times ۷۵\% = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}$

$$۴,۸۰۰,۰۰۰ = \text{بهای کالای آماده بفروش} \Rightarrow (\text{بهای کالای آماده بفروش}) ۷۵\% = ۳,۶۰۰,۰۰۰$$

از صورت حساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته به خاطر داریم که اگر از بهای کالای آماده بفروش، موجودی کالای پایان دوره را کسر نمائیم به بهای تمام شده کالای فروش رفته می رسیم:

بهای تمام شده کالای فروش رفته = موجودی کالای پایان دوره - بهای کالای آماده بفروش

$$۱,۲۰۰,۰۰۰ = \text{موجودی کالای پایان دوره} \Rightarrow ۳,۶۰۰,۰۰۰ = \text{موجودی کالای پایان دوره} - ۴,۸۰۰,۰۰۰$$

از روش زیر نیز می توانستیم موجودی کالای پایان دوره را حساب کنیم:

وقتی که بهای تمام شده کالای فروش رفته ۷۵٪ بهای کالای آماده بفروش باشد، پس موجودی کالای پایان دوره حتما ۲۵٪ آن است. (اگر به رابطه بین این سه دقت کنید، به صحت این گفته خواهید رسید). در نتیجه می توان نوشت:

$$\Rightarrow ۲۵\% \times \text{بهای کالای آماده بفروش} = \text{موجودی کالای پایان دوره}$$

$$۱,۲۰۰,۰۰۰ = ۲۵\% \times ۴,۸۰۰,۰۰۰ = \text{موجودی کالای پایان دوره}$$

۱۰- هزینه دایره حسابداری صنعتی در یک واحد تولیدی، جزء هزینه است. (نیمسال دوم ۸۴-۸۳) و (نیمسال دوم

۸۶-۸۷)

الف) تبدیل و جزئی از هزینه محصول (ب) تبدیل و جزئی از هزینه دوره

ج) دستمزد مستقیم و جزئی از هزینه محصول (د) سربار ساخت و جزئی از هزینه اداری

گزینه الف صحیح است.

هزینه دایره حسابداری صنعتی جزئی از هزینه های غیر مستقیم تولید محسوب می شود و از این رو جزئی از هزینه سربار ساخت است. سربار ساخت جزئی از بهای محصول (هزینه محصول) است و همچنین سربار ساخت یکی از اجزای بهای تبدیل می باشد.

افزایش موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره نسبت به ابتدای دوره ۴۰,۰۰۰ ریال و بهای اولیه و بهای تبدیل برابر و هر کدام معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال بوده اند. سربار بر اساس ۱۰۰٪ دستمزد مستقیم جذب می شود. موجودی کالای ساخته شده پایان دوره ۲۰۰ واحد و ابتدای دوره صفر بوده است. طی دوره مذکور ۱۰۰۰ واحد کالا تکمیل شده است. با توجه به اطلاعات فوق به سوالات ۱۱-۱۳ پاسخ دهید: (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

۱۱- بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره چقدر می باشد؟

الف) ۱۲۸,۰۰۰ ریال (ب) ۱۱۲,۰۰۰ ریال (ج) ۱۵۲,۰۰۰ ریال (د) ۱۶۰,۰۰۰ ریال

۱۲- جمع هزینه های تولید چقدر می باشد؟

الف) ۴۰۰,۰۰۰ ریال ب) ۵۶۰,۰۰۰ ریال ج) ۶۰۰,۰۰۰ ریال د) ۶۴۰,۰۰۰ ریال

۱۳- بهای تمام شده کالای فروش رفته چقدر می باشد ؟

الف) ۴۳۲,۰۰۰ ریال ب) ۴۴۸,۰۰۰ ریال ج) ۴۰۸,۰۰۰ ریال د) ۴۰۰,۰۰۰ ریال

قبل از پاسخ به این سه سوال ، اجازه دهید تا اطلاعات مسئله را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهیم :

موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره نسبت به ابتدای دوره ۴۰,۰۰۰ ریال افزایش داشته است ، لذا بنا به مطالب گفته شده در کلاس به جهت راحتی کار بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره را برابر صفر قرار می دهیم و بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره را معادل مقدار افزایش یعنی ۴۰,۰۰۰ ریال می گیریم :

بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره = ۰

افزایش در حساب کالای در جریان ساخت

بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره = ۴۰,۰۰۰

از برابری بهای اولیه و بهای تبدیل نتیجه می گیریم که مواد مستقیم مصرفی و سربار ساخت برابر هستند :

مواد مستقیم : m دستمزد مستقیم : d سربار ساخت : S

$$40,000 = \text{بهای تبدیل} = \text{بهای اولیه} \Rightarrow m = S \quad (1)$$

$$s = 100\%d \Rightarrow s = d \quad (2)$$

با قرار دادن رابطه ۲ در معادله بهای تبدیل خواهیم داشت :

$$d + s = 40,000 \Rightarrow d + d = 40,000 \Rightarrow 2d = 40,000 \Rightarrow d = 20,000$$

$$s = d \Rightarrow s = 20,000$$

$$m = s \Rightarrow m = 20,000$$

پاسخ سوال ۱۱- گزینه ب صحیح است .

نرخ هر واحد کالا $\times$ تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = بهای تمام شده کالای ساخته شده پایان دوره

از آنجایی که در این دوره ، موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره صفر بوده است پس قطعاً تعداد کالای پایان دوره از محل کالای ساخته شده در طی دوره ، بوده است و لذا به جهت محاسبه بهای کالای پایان دوره می بایست تعداد کالای پایان دوره را ضربدر نرخ (بهای) هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره نمائیم .

اما نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره از طریق رابطه زیر محاسبه می گردد :

= نرخ (بهای) هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره

تعداد کالای ساخته شده در طی دوره ÷ بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره

به جهت محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره از صورتحساب مربوطه استفاده می نمائیم :

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۲۰۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۲۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۶۰۰,۰۰۰		جمع هزینه های تولید
۶۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۴۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۵۶۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$\text{نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره} = \frac{۵۶۰۰۰۰}{۱۰۰۰} = ۵۶۰$$

حال که نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره محاسبه گردید از طریق ضرب آن در تعداد کالای پایان دوره ، می توانیم بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره را نیز بدست آوریم .

$$\text{بهای تمام شده کالای ساخته شده پایان دوره} = ۲۰۰ \times ۵۶۰ = ۱۱۲,۰۰۰$$

پاسخ سوال ۱۲- گزینه ج صحیح است .

در صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده ، مشخص است که جمع هزینه های تولید ، ۶۰۰,۰۰۰ ریال می باشد

پاسخ سوال ۱۳- گزینه ب صحیح است .

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

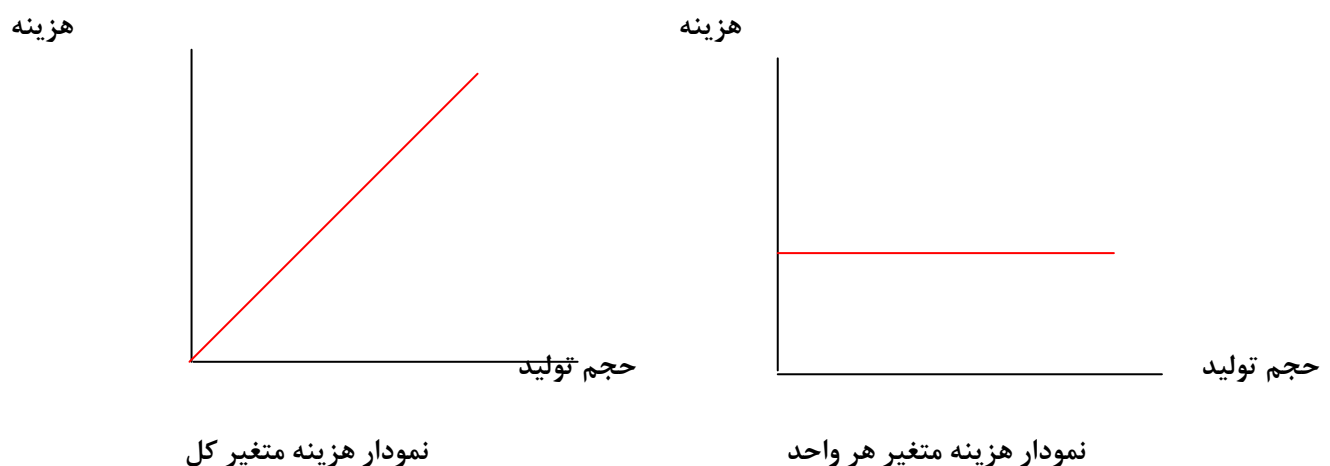
ریال	
۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۵۶۰,۰۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده
۵۶۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۱۱۲,۰۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۴۴۸,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

۱۴- هزینه متغیر در کل و به ازاء هر واحد به ترتیب: (نیمسال دوم ۸۴-۸۳)

الف) ثابت و ثابت است . ب) متغیر و متغیر است . ج) متغیر و ثابت است . د) ثابت و متغیر است .

گزینه ج صحیح است .

در یک دامنه ی مربوط هزینه متغیر کل با تغییر حجم تولید تغییر می کند و با حجم تولید رابطه ی مستقیمی دارد اما هزینه متغیر هر واحد با تغییر حجم تولید ثابت می ماند و تغییری نمی کند و افزایش و یا کاهش حجم تولید بر روی آن بی تأثیر است .

۱۵- کدامیک از گزینه های زیر صحیح است ؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) منابع از دست رفته برای تحصیل کالا و خدمات را بهای تمام شده می گویند .

ب) هنگامی که منافع حاصل از منابع عاید گردد ، بهای تمام شده به هزینه تبدیل می شود .

ج) هزینه ، بهای تمام شده ای است که منفعت مورد نظر برای آن حاصل شده است .

د) تمام گزینه های فوق صحیح است .

گزینه د صحیح است . به پاسخ تست ۲ مراجعه فرمائید .

۱۶- شرکت پیام طی سال ۱۳۸۴ که اولین سال فعالیت شرکت می باشد، جمعا ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال جهت تحصیل کالا و خدمات مورد نیاز شرکت پرداخت کرده است. منفعت حاصل از ۵۰۰,۰۰۰ ریال از وجه مذکور تا پایان سال ۱۳۸۴ عاید شرکت شده است و انتظار می رود ۳۰۰,۰۰۰ ریال از آن نیز فاقد انتفاع متصور آتی باشد. مانده «بهای تمام شده»، «هزینه» و «زیان» شرکت در پایان سال مذکور چقدر است؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) بهای تمام شده ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال، هزینه ۵۰۰,۰۰۰ ریال و زیان ۳۰۰,۰۰۰ ریال

ب) بهای تمام شده ۸۰۰,۰۰۰ ریال، هزینه ۵۰۰,۰۰۰ ریال و زیان ۳۰۰,۰۰۰ ریال

ج) بهای تمام شده ۴۰۰,۰۰۰ ریال، هزینه ۵۰۰,۰۰۰ ریال و زیان ۳۰۰,۰۰۰ ریال

د) بهای تمام شده ۹۰۰,۰۰۰ ریال، هزینه ۸۰۰,۰۰۰ ریال و زیان ۴۰۰,۰۰۰ ریال

گزینه ج صحیح است.

در طی سال ۸۴، کلیه منابع از دست رفته برای تحصیل کالا و خدمات ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. از این مقدار ۵۰۰,۰۰۰ ریال از منافع عاید شده و دیگر در دست نیست، پس هزینه این شرکت در سال ۸۴، معادل ۵۰۰,۰۰۰ ریال است. همچنین معادل ۳۰۰,۰۰۰ ریال از این بهای تمام شده بدون اینکه منافع آن حاصل شود از دست رفته و لذا زیان شرکت در سال ۸۴، معادل ۳۰۰,۰۰۰ ریال می باشد و در نتیجه مانده بهای تمام شده در پایان سال ۸۴ معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

(زیان + هزینه) - کل بهای تمام شده = مانده بهای تمام شده

$$۳۰۰۰۰۰ = (۵۰۰۰۰۰ + ۳۰۰۰۰۰) - ۱۲۰۰۰۰۰$$

۱۷- طبقه بندی عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده به دستمزد مستقیم، مواد مستقیم و سربار ساخت بر اساس کدامیک از مبانی طبقه بندی اقلام بهای تمام شده صورت می گیرد؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

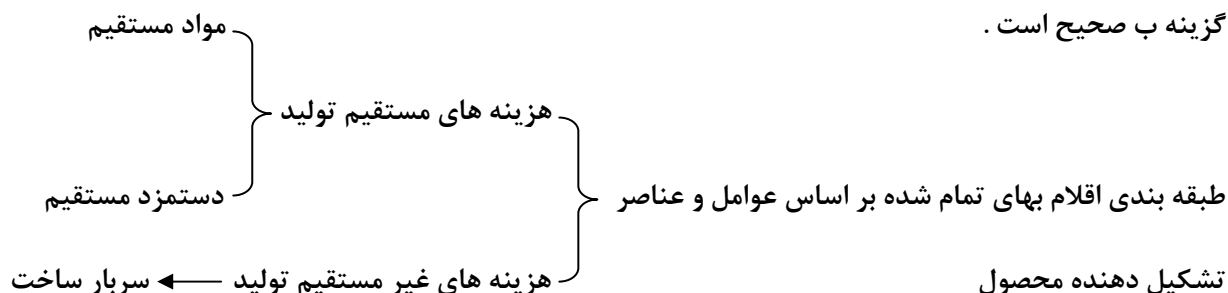
الف) طبقه بندی اقلام بهای تمام شده بر اساس ارتباط با فرآیند تولید

ب) طبقه بندی اقلام بهای تمام شده بر اساس عوامل و عناصر تشکیل دهنده محصول

ج) طبقه بندی اقلام بهای تمام شده بر اساس نوع فعالیتها

د) طبقه بندی اقلام بهای تمام شده بر اساس زمان تبدیل آنها به هزینه

گزینه ب صحیح است.

۱۸- شرکت ستاره برای تولید یکی از محصولات خود متحمل ۱۶۰,۰۰۰ ریال بهای تبدیل شده است. دستمزد مستقیم که ۴۰ درصد بهای تمام شده محصول مورد نظر را تشکیل می دهد، ۱۰۰,۰۰۰ ریال می باشد. هزینه مواد مستقیم این محصول چقدر است؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) ۱۰۰,۰۰۰ ریال ب) ۶۰,۰۰۰ ریال ج) ۹۰,۰۰۰ ریال د) ۱۰,۰۰۰ ریال

گزینه ج صحیح است.

$$160000 = d + s \Rightarrow d + s = 160000 \quad (1)$$

$$d = 100000 \quad (2)$$

$$d = 40\%(m + d + s) \Rightarrow d = 40\%(m + 160000) \quad (3)$$

با قرار دادن روابط (۱) و (۲) در رابطه ۳ خواهیم داشت:

$$100000 = 40\%(m + 160000) \Rightarrow 100000 = 40\%m + 64000 \Rightarrow 36000 = 40\%m \Rightarrow$$

$$m = \frac{36000}{40\%} = 90000$$

۱۹- یک شرکت بازرگانی طی سال ۱۳۸۴ مجموعاً ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال کالا خریداری کرده و ۲۰,۰۰۰ ریال بابت حمل آن پرداخت نمود. طی سال ۴۰ درصد از کالای مذکور به مبلغ ۹۸۰,۰۰۰ ریال به فروش رسید. چنانچه هیچگونه موجودی کالای اول دوره وجود نداشته باشد، مانده موجودی کالا در پایان دوره چقدر است؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) ۸۲۰,۰۰۰ ریال ب) ۱,۰۸۰,۰۰۰ ریال ج) ۱,۰۹۲,۰۰۰ ریال د) ۱,۱۵۲,۰۰۰ ریال

گزینه ج صحیح است .

طبق اطلاعات مسئله از جمع بهای تمام شده کالای خریداری شده ، ۴۰٪ بفروش رسیده پس ۶۰٪ آن در انبار کالا به عنوان موجودی کالای پایان دوره باقی است . لذا بهای موجودی کالای پایان دوره برابر است با ۶۰٪ کل بهای تمام شده کالای خریداری شده .

همانطور که میدانیم بهای تمام شده کالای خریداری شده از طریق رابطه زیر محاسبه می شود : (جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته شرکت های بازرگانی - موضوع فصل ۴)

هزینه حمل کالای خریداری + (تخفیفات نقدی خرید + برگشت از خرید و تخفیفات) - بهای خرید = بهای کالای خریداری شده

$$۱۸۲۰۰۰۰ = ۲۰۰۰۰ + (۰ + ۰) - \text{بهای کالای خریداری شده} = ۱۸۰۰۰۰۰$$

$$۱۰۹۲۰۰۰ = ۱۸۲۰۰۰۰ \times ۶۰\% = \text{بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره}$$

۲۰- مانده های زیر از دفاتر شرکت شکوفه استخراج شده است :

مواد مستقیم اول دوره ۱۷۰,۰۰۰ ریال ، خرید خالص مواد طی دوره ۵,۲۰۰,۰۰۰ ریال ، مواد مستقیم پایان دوره ۵۰۰,۰۰۰ ریال ، دستمزد مستقیم ۶,۲۰۰,۰۰۰ ریال ، سربار ۴,۶۵۰,۰۰۰ ریال ، کار در جریان ساخت اول دوره ۴۸۰,۰۰۰ ریال ، کار در جریان ساخت پایان دوره ۳۵۰,۰۰۰ ریال .

بهای تمام شده عوامل تولید طی دوره چقدر است ؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) ۱۵,۷۲۰,۰۰۰ ریال ب) ۱۶,۲۰۰,۰۰۰ ریال ج) ۱۵,۸۵۰,۰۰۰ ریال د) ۱۶,۰۵۰,۰۰۰ ریال

گزینه الف صحیح است .

منظور از بهای تمام شده عوامل تولید ، همان هزینه های تولید یا بهای تمام شده می باشد . همانگونه که می دانیم عوامل تشکیل دهنده بهای تمام شده (هزینه های تولید یا عوامل تولید) عبارتند از مواد مستقیم مصرفی ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت .

و لذا بهای تمام شده عوامل تولید از جمع مواد مستقیم مصرفی ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت بدست می آید .

در اطلاعات مسئله بهای مواد مستقیم مصرفی مشخص نیست ، پس ابتدا می بایست آن را با استفاده از صورتحساب محاسبه مواد مستقیم مصرفی محاسبه نمائیم . البته در سوالات تستی می توانیم از فرمول ساده معرفی شده در تست ۵ نیز استفاده نمائیم .

صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید :

ریال	ریال	ریال	
۱۷۰,۰۰۰		۵,۲۰۰,۰۰۰ (۰) (۰)	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده : خرید مواد مستقیم کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات تخفیفات نقدی خرید
	۵,۲۰۰,۰۰۰ ۰		خرید خالص مواد مستقیم اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده بهای تمام شده کالای خریداری شده
۵,۲۰۰,۰۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۵,۳۷۰,۰۰۰ (۵۰۰,۰۰۰)			بهای مواد مستقیم مصرفی
۴,۸۷۰,۰۰۰			

$$۱۵,۷۲۰,۰۰۰ = ۴۸۷۰,۰۰۰ + ۶۲۰,۰۰۰ + ۴۶۵۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده (جمع هزینه های تولید)}$$

۲۱- هزینه های اولیه تولید شرکت شهاب در سال ۱۳۸۳ مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال و هزینه های تبدیل آن ۱۵۰,۰۰۰ ریال و هزینه دستمزد مستقیم آن ۸۰,۰۰۰ ریال است . با فرض آنکه موجودی در جریان ساخت اول دوره و پایان دوره صفر باشد ، بهای تمام شده کالای ساخته شده شرکت در سال مذکور چقدر است ؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) ۴۳۰,۰۰۰ ریال ب) ۳۵۰,۰۰۰ ریال ج) ۲۸۰,۰۰۰ ریال د) ۲۷۰,۰۰۰ ریال

گزینه د صحیح است .

به جهت محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده بایستی از صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته ، استفاده نمائیم . اما قبل از آن ، لازم است تا اطلاعات مسئله را تجزیه و تحلیل کنیم .

$$\left. \begin{array}{l} \text{سربار ساخت} + \text{دستمزد مستقیم} = \text{هزینه تبدیل (بهای تبدیل)} \\ \text{بهای تبدیل} = ۱۵۰,۰۰۰ \\ \text{دستمزد مستقیم} = ۸۰,۰۰۰ \end{array} \right\} \Rightarrow ۱۵۰,۰۰۰ = ۸۰,۰۰۰ + S \Rightarrow S = ۷۰,۰۰۰$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{دستمزد مستقیم} + \text{مواد مستقیم} = \text{هزینه اولیه (بهای اولیه)} \\ \text{بهای اولیه} = ۲۰۰,۰۰۰ \\ \text{دستمزد مستقیم} = ۸۰,۰۰۰ \end{array} \right\} \Rightarrow ۲۰۰,۰۰۰ = m + ۸۰,۰۰۰ \Rightarrow m = ۱۲۰,۰۰۰$$

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۱۲۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۸۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۷۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۲۷۰,۰۰۰		جمع هزینه های تولید
۲۷۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۲۷۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

۲۲- از دو نوع هزینه مواد مستقیم و دستمزد کارکنان قسمت فروش شرکت ، کدامیک جزء هزینه های دوره (Period Cost) و کدامیک جزء هزینه های محصول (Product Cost) است ؟ (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

الف) هزینه مواد مستقیم جزء هزینه های دوره و دستمزد کارکنان قسمت فروش جزء هزینه های محصول است .

ب) هزینه مواد مستقیم جزء هزینه های محصول و دستمزد کارکنان قسمت فروش جزء هزینه های دوره است .

ج) هر دو مورد جزء هزینه های دوره هستند .

د) هر دو مورد جزء هزینه های محصول هستند .

گزینه ب صحیح است .

۲۳- منابع از دست رفته برای تحصیل کالا و خدمات ، نامیده می شود . (نیمسال اول ۸۷-۸۶)

الف) بهای تمام شده (ب) هزینه (ج) زیان (د) هزینه فرصت از دست رفته

گزینه الف صحیح است .

به پاسخ تست ۲ مراجعه فرمائید .

۲۴- بهای اولیه در یک واحد تولیدی ۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال و بهای تبدیل ۱,۰۸۰,۰۰۰ ریال می باشد . در صورتیکه سربار بر اساس ۸۰٪ دستمزد مستقیم جذب شود ، دستمزد مستقیم چقدر است ؟ (نیمسال اول ۸۷-۸۶)

الف) ۵۰۰,۰۰۰ ریال (ب) ۸۶۴,۰۰۰ ریال (ج) ۴۸۰,۰۰۰ (د) ۶۰۰,۰۰۰

گزینه د صحیح است .

$$\left. \begin{array}{l} \text{سربار ساخت} + \text{دستمزد مستقیم} = \text{بهای تبدیل} \\ \text{بهای تبدیل} = ۱,۰۸۰,۰۰۰ \\ s = ۸\%d \end{array} \right\} \Rightarrow ۱,۰۸۰,۰۰۰ = d + ۸\%d \Rightarrow ۱,۰۸۰,۰۰۰ = ۱/۸d$$

$$\Rightarrow d = \frac{۱,۰۸۰,۰۰۰}{۱/۸} = ۸,۶۴۰,۰۰۰$$

۲۵- با توجه به اطلاعات سوال ۲۴، بهای تولید چقدر می باشد؟ (نیمسال اول ۸۶-۸۷)

الف) ۲,۱۸۰,۰۰۰ ریال ب) ۱,۷۰۰,۰۰۰ ریال ج) ۱,۵۸۰,۰۰۰ ریال د) ۱,۶۸۰,۰۰۰ ریال

گزینه ج صحیح است.

بهای تولید (بهای تمام شده یا جمع هزینه های تولید) از حاصل جمع مواد مستقیم مصرفی، دستمزد مستقیم و سربار ساخت بدست می آید. دستمزد مستقیم در تست قبل محاسبه گردید و لذا به منظور محاسبه بهای تولید می بایست ابتدا مواد مستقیم مصرفی و سربار ساخت را نیز محاسبه کنیم و سپس بهای تولید را حساب نمائیم.

$$s = ۸\%d \Rightarrow s = \%۸ \times ۸,۶۴۰,۰۰۰ = ۶۹۱,۲۰۰$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{دستمزد مستقیم} + \text{مواد مستقیم} = \text{بهای اولیه} \\ \text{بهای اولیه} = ۱,۱۰۰,۰۰۰ \\ \text{دستمزد مستقیم} = ۶۰۰,۰۰۰ \end{array} \right\} \Rightarrow ۱,۱۰۰,۰۰۰ = m + ۶۰۰,۰۰۰ \Rightarrow m = ۵۰۰,۰۰۰$$

$$\text{بهای تولید} = ۵۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۰۰۰ + ۶۹۱,۲۰۰ = ۱,۷۹۱,۲۰۰$$

بهای اولیه و بهای تبدیل در شرکت آلفا برابر و هر کدام ۵۰۰,۰۰۰ ریال می باشد. مانده کالای در جریان ساخت پایان دوره نسبت به اول دوره ۶۰,۰۰۰ ریال افزایش داشته است. سربار بر اساس $\frac{۲}{۳}$ هزینه دستمزد مستقیم جذب می شود. در طی دوره ۱۲۵۰ واحد کالا تکمیل شده و کالای ساخته شده اول دوره صفر می باشد. همچنین ۱۵۰ واحد کالا در پایان دوره به فروش نرسیده است. با توجه به اطلاعات فوق به سوالات ۲۶-۲۸ پاسخ دهید: (نیمسال اول ۸۶-۸۷)

۲۶- بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره چند ریال است؟

الف) ۹۱,۲۰۰ ریال ب) ۷۶,۸۰۰ ریال ج) ۱۰۰,۰۰۰ ریال د) ۱۲۰,۰۰۰ ریال

۲۷- بهای تمام شده کالای فروش رفته چند ریال است؟

الف) ۵۶۳,۲۰۰ ریال ب) ۶۶۸,۸۰۰ ریال ج) ۶۴۰,۰۰۰ ریال د) ۷۱۶,۸۰۰ ریال

۲۸- بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره چند ریال است؟

الف) ۶۴۰,۰۰۰ ریال ب) ۷۰۰,۰۰۰ ریال ج) ۷۶۰,۰۰۰ ریال د) ۵۶۳,۲۰۰ ریال

این سوالات دقیقاً مشابه تستهای ۱۱-۱۳ می باشند.

قبل از پاسخ به این سه سوال ، اجازه دهید تا اطلاعات مسئله را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهیم :

موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره نسبت به ابتدای دوره ۶۰,۰۰۰ ریال افزایش داشته است ، لذا بنا به مطالب گفته شده در کلاس به جهت راحتی کار بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره را برابر صفر قرار می دهیم و بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره را معادل مقدار افزایش یعنی ۶۰,۰۰۰ ریال می گیریم :

$$\left. \begin{array}{l} \text{بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره} = ۰ \\ \text{بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره} = ۶۰,۰۰۰ \end{array} \right\} \text{افزایش در حساب کالای در جریان ساخت}$$

از برابری بهای اولیه و بهای تبدیل نتیجه می گیریم که مواد مستقیم مصرفی و سربار ساخت برابر هستند :

مواد مستقیم : m دستمزد مستقیم : d سربار ساخت : S

$$(۱) \quad m = S \Rightarrow ۵۰۰,۰۰۰ = \text{بهای تبدیل} = \text{بهای اولیه}$$

$$(۲) \quad s = \frac{2}{3}d$$

با قرار دادن رابطه ۲ در معادله بهای تبدیل خواهیم داشت :

$$d + s = ۵۰۰,۰۰۰ \Rightarrow d + \frac{2}{3}d = ۵۰۰,۰۰۰ \Rightarrow \frac{5}{3}d = ۵۰۰,۰۰۰ \Rightarrow d = \frac{۵۰۰,۰۰۰ \times 3}{5} = ۳۰۰,۰۰۰$$

$$s = \frac{2}{3}d \Rightarrow s = \frac{2}{3} \times ۳۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰$$

$$m = s \Rightarrow m = ۲۰۰,۰۰۰$$

پاسخ سوال ۲۶- گزینه ب صحیح است .

نرخ هر واحد کالا $\times$ تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = بهای تمام شده کالای ساخته شده پایان دوره

از آنجایی که در این دوره ، موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره صفر بوده است پس قطعاً تعداد کالای پایان دوره از محل کالای ساخته شده در طی دوره ، بوده است و لذا به جهت محاسبه بهای کالای پایان دوره می بایست تعداد کالای پایان دوره را در نرخ (بهای) هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره نمائیم .

اما نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره از طریق رابطه زیر محاسبه می گردد :

= نرخ (بهای) هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره

تعداد کالای ساخته شده در طی دوره ÷ بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره

به جهت محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره از صورتحساب مربوطه استفاده می نمائیم :

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۳۰۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۲۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۷۰۰,۰۰۰		جمع هزینه های تولید
۷۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۶۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۶۴۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$\text{نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره} = \frac{۶۴۰.۰۰۰}{۱۲۵۰} = ۵۱۲$$

حال که نرخ هر واحد کالای ساخته شده در طی دوره محاسبه گردید از طریق ضرب آن در تعداد کالای پایان دوره ، می توانیم بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره را نیز بدست آوریم .

$$۱۵۰ \times ۵۱۲ = ۷۶,۸۰۰ = \text{بهای تمام شده کالای ساخته شده پایان دوره}$$

پاسخ سوال ۲۷- گزینه الف صحیح است .

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۶۴۰,۰۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده
۶۴۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۷۶,۸۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۵۶۳,۲۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

پاسخ سوال ۲۸- گزینه الف صحیح است .

به پاسخ تست ۲۶ مراجعه فرمائید .

۲۹- هزینه حمل پرداختی بابت مواد خریداری شده در سیستم ادواری در چه حسابی بدهکار می گردد ؟ (نیمسال اول ۸۷-۸۶)

الف) هزینه حمل مواد خریداری شده ب) خرید مواد ج) موجودی مواد د) سربار

گزینه الف صحیح است .

اطلاعات زیر از دفاتر شرکت سامان استخراج شده است . با توجه به این اطلاعات به سوالات ۳۴-۳۰ پاسخ دهید :

پایان دوره	اول دوره	
۱۹,۰۰۰	۲۲,۵۰۰	موجودی مواد
۷,۵۰۰	۱۰,۵۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت
۴۵,۰۰۰	۳۴,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده

خرید مواد مستقیم ۲۵۰,۰۰۰ ریال ، هزینه دستمزد مستقیم ۲۰۰,۰۰۰ ریال و هزینه سربار ۱۶۰,۰۰۰ ریال (نیمسال دوم ۸۷-۸۶)

۳۰- بهای تمام شده اولیه تولیدی چند ریال است ؟

الف) ۲۵۳,۵۰۰ ریال ب) ۴۵۳,۵۰۰ ریال ج) ۴۵۰,۰۰۰ ریال د) ۴۵۶,۵۰۰ ریال

۳۱- تبدیل چند ریال است ؟

الف) ۳۶۰,۰۰۰ ریال ب) ۳۶۳,۰۰۰ ریال ج) ۴۱۳,۵۰۰ ریال د) ۴۵۳,۵۰۰ ریال

۳۲- جمع بهای تمام شده تولید چند ریال است ؟

الف) ۶۱۶,۵۰۰ ریال ب) ۶۰۵,۵۰۰ ریال ج) ۶۱۰,۰۰۰ ریال د) ۶۱۳,۵۰۰ ریال

۳۳- بهای تمام شده کالای ساخته چند ریال است ؟

الف) ۶۱۶,۵۰۰ ریال ب) ۶۰۵,۵۰۰ ریال ج) ۶۱۰,۰۰۰ ریال د) ۶۱۳,۵۰۰ ریال

۳۴- بهای تمام شده کالای فروش رفته چند ریال است ؟

الف) ۶۱۶,۵۰۰ ریال ب) ۶۰۵,۵۰۰ ریال ج) ۶۰۲,۰۰۰ ریال د) ۵۹۹,۰۰۰ ریال

پاسخ سوال ۳۰ - گزینه ب صحیح است .

بهای اولیه معادل حاصل جمع مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم است .

مواد مستقیم مصرفی در تولید در اطلاعات مسئله مشخص نیست و لذا می بایست به منظور محاسبه بهای اولیه ، ابتدا مواد مستقیم مصرفی را از طریق صورتحساب محاسبه مواد مستقیم مصرفی محاسبه نمائیم . البته در سوالات تستی می توانیم برای تسریع در زمان حل ، از رابطه معرفی شده در پاسخ تست ۵ نیز استفاده نمائیم .

صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۲۲,۵۰۰		۲۵۰,۰۰۰ (۰) (۰)	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده : خرید مواد مستقیم کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات تخفیفات نقدی خرید خرید خالص مواد مستقیم اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده بهای تمام شده کالای خریداری شده
۲۵۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰ ۰		
۲۷۲,۵۰۰ (۱۹,۰۰۰)			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۲۵۳,۵۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$$۴۵۳,۵۰۰ = ۲۵۳,۵۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰ = \text{بهای اولیه}$$

پاسخ سوال ۳۱- گزینه الف صحیح است .

بهای تبدیل معادل حاصل جمع دستمزد مستقیم و سربار ساخت است .

سربار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

$$۳۶۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰ + ۱۶۰,۰۰۰ = \text{بهای تبدیل}$$

پاسخ سوال ۳۲- گزینه د صحیح است .

بهای تمام شده تولید (جمع هزینه های تولید یا بهای تمام شده) معادل حاصل جمع مواد مستقیم مصرفی ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت است .

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای تمام شده تولید

$$۶۱۳,۵۰۰ = ۲۵۳,۵۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰ + ۱۶۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده تولید}$$

پاسخ سوال ۳۳ - گزینه الف صحیح است .

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده

ریال	ریال	
۱۰,۵۰۰	۲۵۳,۵۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۱۶۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۶۱۳,۵۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۶۲۴,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۷۵۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۶۱۶,۵۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

پاسخ سوال ۳۴ - گزینه ب صحیح است .

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۳۴,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۶۱۶,۵۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده
۶۵۰,۵۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۴۵,۰۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۶۰۵,۵۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

۳۵- تحت چه شرایطی بهای اولیه با بهای تبدیل برابر می شود ؟ (نیمسال دوم ۸۷-۸۶)

الف) هزینه دستمزد مستقیم با هزینه سربار برابر باشد .

ب) هزینه مواد با دستمزد مستقیم برابر باشد .

ج) هزینه مواد مستقیم با سربار ساخت برابر باشد .

د) هزینه خرید مواد مستقیم با سربار ساخت برابر باشد .

گزینه ج صحیح است .

۳۶- هزینه متغیر و ثابت هر واحد به ترتیب : (نیمسال دوم ۸۷-۸۶)

(الف) ثابت است - متغیر است .

(ب) متغیر است - ثابت است .

(ج) ثابت است - ثابت است .

(د) متغیر است - متغیر است .

گزینه الف صحیح است .

به پاسخ تست های ۱ و ۱۴ مراجعه فرمائید .

۳۷- کدامیک از گزینه های زیر ، کاربرد اطلاعات بهای تمام شده توسط مدیران را در بر نمی گیرد ؟ (نیمسال اول ۸۸-۸۷)

(الف) تصمیم گیری

(ب) الزامات قانونی

(ج) بودجه بندی

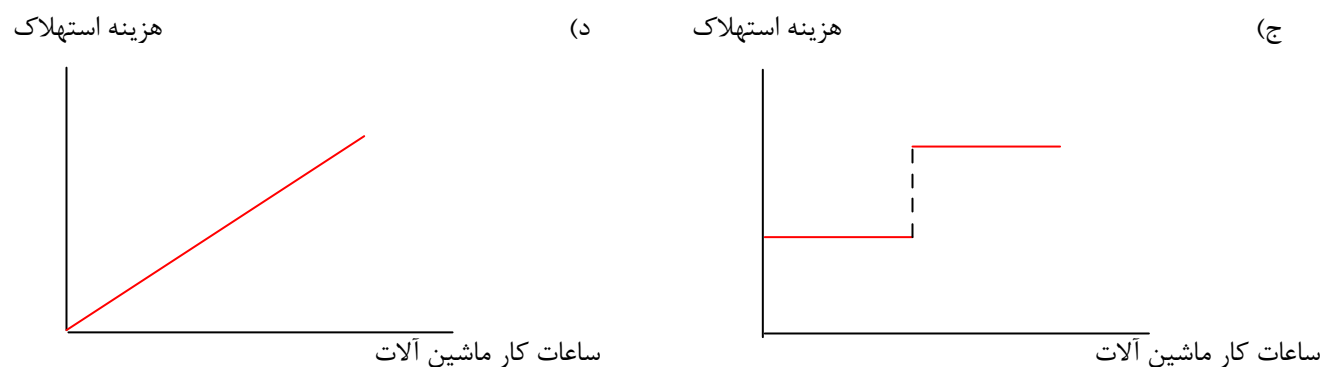
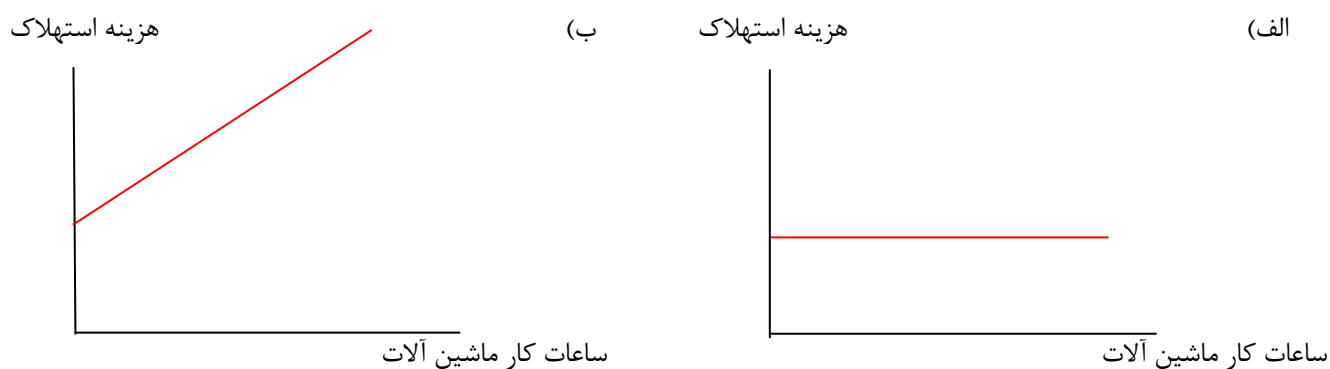
(د) ارزیابی عملکرد

گزینه ب صحیح است .

کارکردهای حسابداری صنعتی (حسابداری بهای تمام شده) {
تصمیم گیری
برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد
بودجه بندی

۳۸- از نمودارهای ذیل ، کدام نمودار هزینه استهلاک ماشین آلات را بر اساس ساعات کار ماشین آلات نشان می دهد ؟

(نیمسال اول ۸۸-۸۷)

گزینه د صحیح است .

وقتی هزینه استهلاک بر اساس ساعات کار ماشین آلات باشد ، پس هر چه ماشین آلات بیشتر کار کند ، استهلاک بیشتری خواهیم داشت و هر چه ماشین آلات کمتر کار کنند ، استهلاک کمتری خواهیم داشت و چنانچه ماشین آلات کار نکند ، هیچ استهلاکی نخواهیم داشت . کاملاً روشن است که در اینصورت هزینه استهلاک رابطه ای متغیر و مستقیم نسبت به ساعات کار ماشین آلات خواهد داشت و در نتیجه نمودار آن مشابه نمودار گزینه د خواهد بود .

۳۹- اجزاء اصلی بهای تمام شده در مؤسسات خدماتی شامل (نیمسال اول ۸۸-۸۷)

الف) مواد مستقیم ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت است . (ب) مواد مستقیم و دستمزد مستقیم است .

ج) دستمزد مستقیم و سربار ساخت است . (د) مواد مستقیم و سربار ساخت است .

گزینه ج صحیح است .

۴۰- بهای تمام شده کالای فروش رفته جزء کدامیک از اقلام ذیل است ؟ (نیمسال اول ۸۸-۸۷)

الف) هزینه (ب) بهای تمام شده (ج) زیان (د) دارایی

گزینه الف صحیح است .

بهای تمام شده ای (مربوط به یک قلم مثل کالا) که به فروش می رسد ، چون منافع اقتصادی آن حاصل شده و دیگر در دست نیست ، جزء هزینه ها می باشد .

۴۱- کدامیک از گزینه های زیر ، جزیی از بهای تمام شده کالای خریداری شده و وارده به انبار است ؟ (نیمسال اول ۸۸-۸۷)

الف) هزینه حمل کالای فروخته شده (ب) هزینه حمل کالای خریداری شده

ج) حق کمیسیون فروشندگان (د) گزینه الف و ب

گزینه ب صحیح است .

۴۲- کدامیک از گزینه های زیر در مورد تقسیم بندی اقلام بهای تمام شده (COST) بر اساس ارتباط با فرآیند تولید صحیح است ؟ (نیمسال دوم ۸۸-۸۷)

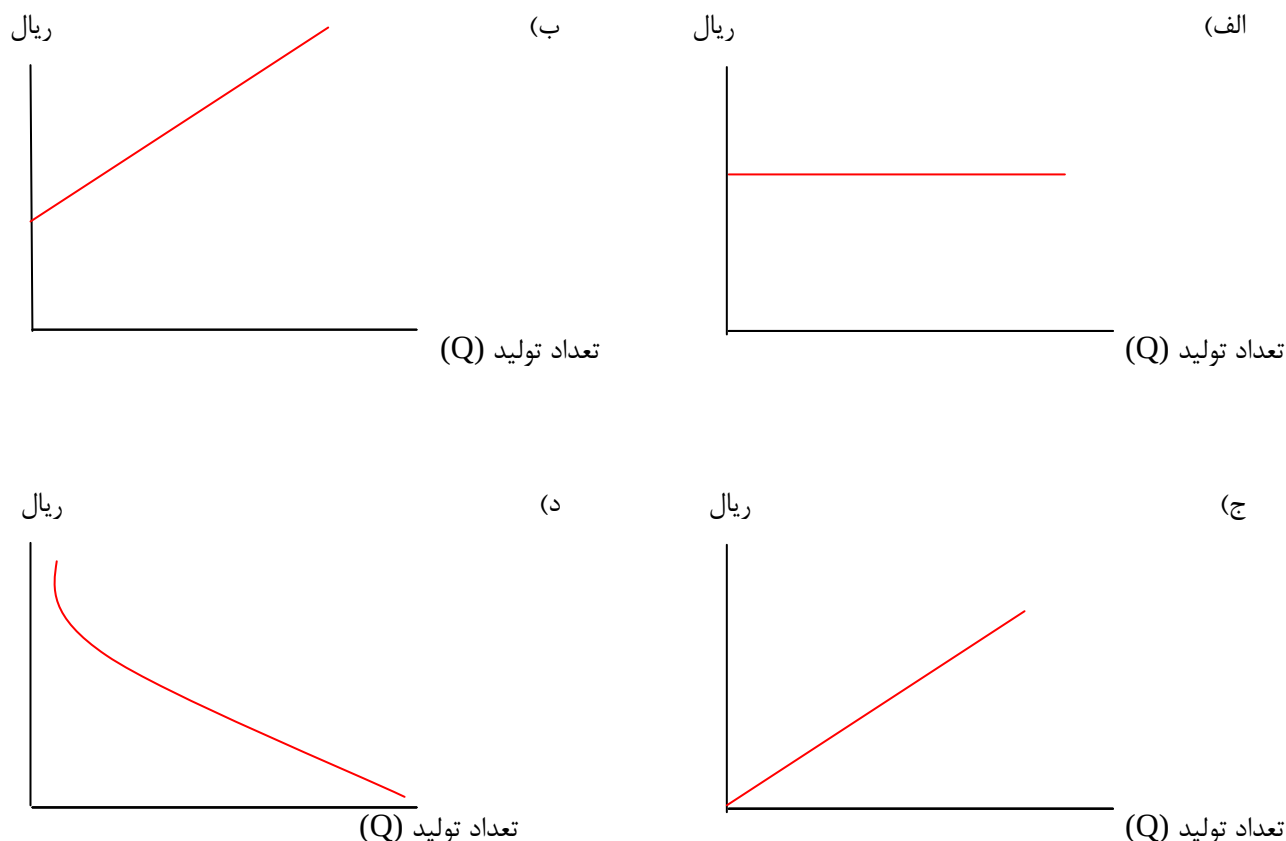
الف) بهای مستقیم و بهای غیرمستقیم (ب) بهای اولیه و بهای تبدیل

ج) بهای ثابت ، بهای متغیر ، بهای مختلط (د) بهای محصول و بهای دوره

گزینه ب صحیح است .

به پاسخ تست ۱۷ مراجعه فرمائید .

۴۳- در نمودارهای زیر محور افقی تعداد تولید و محور عمودی بیانگر ریال می باشد. کدام گزینه بهای ثابت هر واحد را نشان می دهد؟ (نیمسال دوم ۸۸-۸۷)

گزینه د صحیح است.

به پاسخ تست ۱ مراجعه فرمائید.

۴۴- افزایش حجم تولید روی بهای متغیر کل و بهای ثابت هر واحد محصول به ترتیب چه تأثیری دارد؟ (نیمسال دوم ۸۸-۸۷)

(الف) کاهش - کاهش (ب) کاهش - افزایش (ج) افزایش - کاهش (د) افزایش - کاهش

گزینه ج صحیح است.

به پاسخ تست های ۱ و ۱۴ مراجعه فرمائید.

۴۵- هنگام ارسال مواد مستقیم به خط تولید در نظام دائمی بهای تمام شده کدام حساب بدهکار می شود؟ (نیمسال دوم ۸۸-۸۷)

(الف) کالای ساخته شده (ب) کنترل مواد (ج) کنترل سربار (د) کالای در جریان ساخت

گزینه د صحیح است.

ثبت ارسال مواد مستقیم به خط تولید در بدهکار حساب کالای (کار) در جریان ساخت انجام می شود.

بخش دوم : سوالات تشریحی

۱- مواد مصرف شده ۸,۰۰۰ ریال که ۲۵ درصد آن مواد غیر مستقیم است. دستمزد ۶,۰۰۰ ریال که $\frac{1}{3}$ آن دستمزد غیرمستقیم است. هزینه دستمزد مستقیم ۸۰ درصد هزینه سربار ساخت است. مطلوب است محاسبه: (نیمسال اول ۸۵-۸۴)

الف) بهای اولیه ب) بهای تبدیل ج) بهای تولید

پاسخ:

الف) بهای اولیه معادل حاصل جمع مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم است. از مواد مصرف شده ۲۵ درصد غیر مستقیم می باشد پس مابقی آن یعنی ۷۵٪ مستقیم بوده است و از دستمزد پرداختی $\frac{1}{3}$ غیر مستقیم و $\frac{2}{3}$ مستقیم است.

$$m = 8000 \times 75\% = 6000$$

$$d = 6000 \times \frac{2}{3} = 4000$$

$$\text{بهای اولیه} = 6000 + 4000 = 10,000$$

ب) بهای تبدیل معادل حاصل جمع دستمزد مستقیم و سربار ساخت است. در اطلاعات مسئله گفته شده که دستمزد مستقیم ۸۰٪ سربار ساخت است در نتیجه خواهیم داشت:

$$d = 80\%s \Rightarrow 4000 = 80\%s \Rightarrow s = \frac{4000}{80\%} = 5000$$

$$\text{بهای تبدیل} = 4000 + 5000 = 9000$$

ج) بهای تولید (جمع هزینه های تولید یا بهای تمام شده) معادل حاصل جمع مواد مستقیم مصرفی، دستمزد مستقیم و سربار ساخت است.

$$\text{بهای تولید} = 6000 + 4000 + 5000 = 15,000$$

۲- اطلاعات زیر از دفاتر شرکت آلفا استخراج شده است:

مواد خریداری شده ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال و سربار ۱۵۰ درصد دستمزد مستقیم است.

اگر در طی دوره کالای در جریان ساخت، مواد اولیه و کالای ساخته شده به ترتیب ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال کاهش، ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال افزایش و ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال کاهش یافته باشد، بهای تمام شده کالای فروش رفته چند ریال است. (نیمسال اول ۸۵-۸۴)

پاسخ:

کاهش در حساب کالای در جریان ساخت

بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره = ۲,۰۰۰,۰۰۰

بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره = ۰

افزایش در حساب مواد اولیه

بهای مواد اولیه اول دوره = ۰

بهای مواد اولیه پایان دوره = ۳,۰۰۰,۰۰۰

کاهش در حساب کالای ساخته شده

بهای موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره = ۱,۰۰۰,۰۰۰

بهای موجودی کالای ساخته شده پایان دوره = ۰

$$\text{سر بار ساخت} = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۱/۵ \times ۸۰۰,۰۰۰ \Rightarrow (\text{دستمزد مستقیم}) ۱۵۰\% = \text{سر بار ساخت}$$

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۱,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۲۹,۰۰۰,۰۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده (یادداشت ۱)
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

یادداشت ۱ : صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده

ریال	ریال	
۲,۰۰۰,۰۰۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۷,۰۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۸,۰۰۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۲)
	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سر بار ساخت
۲۷,۰۰۰,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۲۹,۰۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۲۹,۰۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۲: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۰		۱۰,۰۰۰,۰۰۰ (۰) (۰)	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده : خرید مواد مستقیم کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات تخفیفات نقدی خرید خرید خالص مواد مستقیم اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده بهای تمام شده کالای خریداری شده
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ۰		
۱۰,۰۰۰,۰۰۰ (۳,۰۰۰,۰۰۰)			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۷,۰۰۰,۰۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

۳- اطلاعات زیر در ارتباط با عملیات یک دوره معین مالی یک شرکت تولیدی در دست است :

مواد مستقیم مصرفی	۳۰,۰۰۰ ریال
مواد غیر مستقیم مصرفی	۷,۰۰۰ ریال
دستمزد مستقیم	۴۰,۰۰۰ ریال
دستمزد غیرمستقیم	۳,۰۰۰ ریال
سایر هزینه های غیرمستقیم تولید	۳۵,۰۰۰ ریال

در طی دوره مالی ۱۰ واحد کالا تولید شده است ، ۴ واحد در انبار از بین رفته است و ۵ واحد فروخته شده است و یک واحد نیز فروش نرفته و در انبار موجود است . موجودی کالای در جریان ساخت اول و آخر دوره صفر بوده است .

مطلوبست :

محاسبه بهای تمام شده اولیه ، بهای تمام شده تبدیل و بهای تمام شده محصول تولیدی طی دوره و همچنین محاسبه زیان و هزینه دوره مالی ؟ (نیمسال اول ۸۶-۸۵)

پاسخ

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$۷۰,۰۰۰ = ۴۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰ =$ بهای اولیه

سربار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

همانطور که می دانید سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه های غیرمستقیم تولید و یا به عبارتی سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه تولید به جز مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم است. در این مسئله به جهت محاسبه بهای تبدیل، می بایست ابتدا مبلغ سربار ساخت محاسبه شود:

$$\text{سربار ساخت} = ۷۰۰۰ + ۳۰۰۰ + ۳۵۰۰۰ = ۴۵,۰۰۰$$

$$\text{بهای تبدیل} = ۴۰۰۰۰ + ۴۵۰۰۰ = ۸۵,۰۰۰$$

با توجه به اینکه در طی دوره هیچگونه کالای در جریان ساخت در ابتدا و پایان دوره وجود ندارد، پس بهای تمام شده کالای ساخته شده دقیقاً برابر با جمع هزینه های تولید می باشد. (این موضوع را می توانید خودتان با تهیه صورتحساب بهای تمام شده کالای ساخته شده در صورت لزوم امتحان کنید)

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = جمع هزینه های تولید = بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$۱۱۵,۰۰۰ = ۳۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰ + ۴۵۰۰۰ = \text{بهای تمام شده کالای ساخته شده}$$

به جهت محاسبه زیان و هزینه دوره مالی می بایست ابتدا بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی را حساب کنیم.

در طی دوره مالی ۱۰ واحد کالا تولید شده است، پس بهای تمام شده هر واحد کالا برابر است با:

تعداد کالاهای تولید شده ÷ کل بهای تمام شده = بهای تمام شده هر واحد

$$\text{بهای تمام شده هر واحد} = \frac{۱۱۵۰۰۰}{۱۰} = ۱۱,۵۰۰$$

در طی دوره ۴ واحد کالا بدون اینکه فروخته شوند و منافع اقتصادی آنها ایجاد شود، از بین رفته است، پس زیان شرکت برابر است با:

$$\text{زیان دوره مالی} = ۴ \times ۱۱,۵۰۰ = ۴۶,۰۰۰$$

در طی دوره ۵ واحد کالا فروخته شده و منافع اقتصادی آنها ایجاد شده است، پس هزینه شرکت برابر است با:

$$\text{هزینه دوره مالی} = ۵ \times ۱۱,۵۰۰ = ۵۷,۵۰۰$$

نکته: این هزینه را ما به عنوان بهای تمام شده کالای فروش رفته می شناسیم.

۴- اطلاعات زیر در ارتباط با عملیات یک شرکت تولیدی که از نظام ادواری بهای تمام شده استفاده می کند در دست است:

موجودی مواد اول دوره ۱,۵۰۰ ریال

موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره ۲,۵۰۰ ریال

موجودی کالای ساخته شده اول دوره ۳,۵۰۰ ریال

خرید مواد	۳۵,۰۰۰ ریال
هزینه حمل مواد خریداری شده	۱,۰۰۰ ریال
برگشت از خرید و تخفیفات	۱,۵۰۰ ریال
تخفیفات نقدی خرید	۲,۵۰۰ ریال
دستمزد مستقیم	۵۰,۰۰۰ ریال
هزینه های غیرمستقیم تولید جمعاً	۶۴,۵۰۰ ریال
فروش	۳۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه های توزیع و فروش	۱۷,۰۰۰ ریال
هزینه های عمومی و اداری	۱۸,۰۰۰ ریال
موجودی مواد آخر دوره	۴,۵۰۰ ریال
موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره	۵,۵۰۰ ریال
موجودی کالای ساخته شده آخر دوره	۶,۵۰۰ ریال
مطلوبست :	

تهیه صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده و نیز صورت بهای تمام شده کالای فروش رفته ؟ (نیمسال اول ۸۶-۸۵)

پاسخ :

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده

ریال	ریال	
۲,۵۰۰	۲۹,۰۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۵۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۶۴,۵۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۱)
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۱۴۳,۵۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۱۴۶,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۵,۵۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۱۴۰,۵۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۱: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۱,۵۰۰		۳۵,۰۰۰	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(۱,۵۰۰)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده :
		(۲,۵۰۰)	خرید مواد مستقیم
			کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات
	۳۱,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۱,۰۰۰		خرید خالص مواد مستقیم
			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
۳۲,۰۰۰			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۳۳,۵۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(۴,۵۰۰)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۲۹,۰۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۳,۵۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۱۴۰,۵۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده
۱۴۴,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۶,۵۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۱۳۷,۵۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

۵- اطلاعات زیر در مورد برخی حسابهای شرکت نگار در پایان سال ۱۳۸۴ در دست است :

موجودی مواد اول دوره ۲۰۰,۰۰۰ ریال ، دستمزد مستقیم ۹۴۰,۰۰۰ ریال ، سربار ۵۰۰,۰۰۰ ریال ، کار در جریان ساخت اول دوره ۱۶۰,۰۰۰ ریال ، کار در جریان ساخت پایان دوره ۲۴۰,۰۰۰ ریال ، کالای ساخته شده اول دوره ۳۰۰,۰۰۰ ریال و کالای ساخته شده پایان دوره ۲۱۰,۰۰۰ ریال . موجودی مواد پایان دوره ۳۴۰,۰۰۰ ریال و بهای تمام شده کالای فروش رفته ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال . مطلوبیست تنظیم صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده برای سال ۱۳۸۴ . (نیمسال دوم ۸۶-۸۵)

پاسخ :

اگر نگاهی به اطلاعات مسئله با دقت داشته باشیم ، متوجه می شویم که بهای مواد مستقیم مصرفی در بین داده های مسئله موجود نیست . بنابراین به منظور تهیه صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته ، باید آن را از طریق صورتحساب محاسبه مواد مستقیم مصرفی در تولید ، محاسبه نمائیم . اما بهای مواد خریداری شده نیز در بین داده های مسئله موجود

نیست . لذا نمی توانیم مقدار مواد مستقیم مصرفی و به طبع صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده را از این طریق محاسبه نمائیم .

برای پاسخ به این مسئله ، ما می توانیم ابتدا از طریق صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته ، بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره را حساب نمائیم . و سپس در ادامه از طریق صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده ، بهای مواد مستقیم مصرفی را پیدا کنیم . و در نهایت صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده را با داشتن تمامی اقلام نشان دهیم . و لذا خواهیم داشت :

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۳۰۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده بهای تمام شده کالای آماده بفروش کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره بهای تمام شده کالای فروش رفته
X	
$۳۰۰,۰۰۰ + X$ (۲۱۰,۰۰۰)	
۲,۰۵۰,۰۰۰	

حال در جهت فلش حرکت می کنیم تا میزان مجهول (بهای تمام شده کالای ساخته شده) را محاسبه نمائیم .

البته به جهت سادگی کار می توانیم جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته را به صورت معادله خطی زیر بنویسم و سپس میزان مجهول را پیدا نمائیم :

بهای تمام شده کالای فروش رفته = موجودی کالای پایان دوره — بهای تمام شده کالای ساخته شده + موجودی کالای ابتدای دوره

$$۳۰۰,۰۰۰ + X - ۲۱۰,۰۰۰ = ۲,۰۵۰,۰۰۰ \Rightarrow X = ۲,۰۵۰,۰۰۰ + ۲۱۰,۰۰۰ - ۳۰۰,۰۰۰ \Rightarrow X = ۱,۹۶۰,۰۰۰$$

پس بهای تمام شده کالای ساخته شده معادل ۱,۹۶۰,۰۰۰ ریال می باشد .

حال باید از طریق صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده ، میزان مواد مستقیم مصرفی را محاسبه نمائیم :

ریال	ریال	
۱۶۰,۰۰۰	X ۹۴۰,۰۰۰ ۵۰۰,۰۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره اضافه می شود هزینه های تولید : مواد مستقیم مصرفی دستمزد مستقیم سربار ساخت جمع هزینه های ساخت تولید
$۱,۴۴۰,۰۰۰ + X$		
$۱,۶۰۰,۰۰۰ + X$ (۲۴۰,۰۰۰)		
۱,۹۶۰,۰۰۰		

حال در جهت فلش حرکت می کنیم تا میزان مجهول (مواد مستقیم مصرفی) را محاسبه نمائیم .

البته به جهت سادگی کار می توانیم جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده را به صورت معادله خطی زیر بنویسم و سپس میزان مجهول را پیدا نمائیم :

= بهای تمام شده کالای ساخته شده

موجودی کاردر جریان ساخت پایان - سر بار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی + موجودی کاردر جریان ساخت ابتدا

$$1,960,000 = 160,000 + X + 940,000 + 500,000 - 240,000 \Rightarrow 1,960,000 = X + 1,360,000 \Rightarrow$$

$$X = 1,960,000 - 1,360,000 \Rightarrow X = 600,000$$

پس بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید معادل ۶۰۰,۰۰۰ ریال می باشد .

حال همانگونه که مسئله خواسته ، صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده را نشان می دهیم :

صورت حساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۱۶۰,۰۰۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۶۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۹۴۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۵۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سر بار ساخت
۲,۰۴۰,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۲,۲۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۲۴۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۱,۹۶۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

۶- شرکت تولیدی احمد ، چای احمد را تولید می کند . اطلاعات زیر در ارتباط با فعالیت یک سال گذشته در دست است :

مواد مستقیم ۱۰,۰۰۰ ریال

دستمزد مستقیم ۲۰,۰۰۰ ریال

هزینه های غیر مستقیم تولید سر بار ۳۰,۰۰۰ ریال

هزینه های عمومی و فروش ۴۰,۰۰۰ ریال

تعداد کالای تولید شده ۲۰,۰۰۰ بسته چای

تعداد کالای فروش رفته ۱۲,۰۰۰ بسته چای ، هر بسته ۱۰ ریال فروخته شد .

کالایی در اول دوره وجود نداشته است و تعداد ۱۳۰۰ بسته چای بر اثر رطوبت در انبار ضایع شده است و غیر قابل فروش است .

مطلوبست :

الف) محاسبه درآمد ، هزینه و زیان مرتبط با این کالا در یکسال گذشته

ب) محاسبه بهای تمام شده اولیه ، بهای تمام شده تبدیل و بهای تمام شده محصول برای این دوره مالی

ج) محاسبه بهای تمام شده عملیات و بهای تمام شده موجودی کالای ساخته آخر دوره (نیمسال دوم ۸۸-۸۷)

پاسخ

قسمت الف)

نرخ فروش هر کالا $\times$ تعداد کالای فروش رفته = درآمد

$$\text{درآمد} = 12000 \times 10 = 120,000$$

به جهت محاسبه زیان و هزینه دوره مالی می بایست ابتدا بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی را حساب کنیم . بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی (ساخته شده) برابر است با :

تعداد کالاهای تولید شده $\div$ کل بهای تمام شده کالای ساخته شده = بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده

از آنجایی که کل بهای تمام شده کالای ساخته شده در دست نیست ، پس ابتدا می بایست کل بهای تمام شده کالای ساخته شده را محاسبه کنیم .

با توجه به اینکه در طی دوره هیچگونه کالای در جریان ساخت در ابتدا و پایان دوره وجود ندارد ، پس بهای تمام شده کالای ساخته شده دقیقاً برابر با جمع هزینه های تولید می باشد . (این موضوع را می توانید خودتان با تهیه صورتحساب بهای تمام شده کالای ساخته شده در صورت لزوم امتحان کنید) .

دقت داشته باشید که اگر در مسئله ای کالای در جریان ساخت ابتدا دوره و پایان دوره موجود بود ، بایستی برای محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده از صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته استفاده کنید .

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = جمع هزینه های تولید = بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$60,000 = 10,000 + 20,000 + 30,000 = \text{بهای تمام شده کالای ساخته شده}$$

$$3 = \frac{60,000}{20,000} = \text{بهای تمام شده کالای ساخته شده هر واحد کالای ساخته شده}$$

در طی دوره ۱۲,۰۰۰ بسته چای فروخته شده و منافع اقتصادی آنها ایجاد شده است ، پس هزینه شرکت برابر است با :

$$36,000 = 12,000 \times 3 = \text{هزینه دوره مالی}$$

نکته : این هزینه را ما به عنوان بهای تمام شده کالای فروش رفته می شناسیم .

در طی دوره ۱۳۰۰ بسته چای بدون اینکه فروخته شوند و منافع اقتصادی آنها ایجاد شود ، از بین رفته است ، پس زیان شرکت برابر است با :

$$\text{زیان دوره مالی} = ۱۳۰۰ \times ۳ = ۳,۹۰۰$$

قسمت ب)

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$$\text{بهای اولیه} = ۱۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰$$

سربار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

$$\text{بهای تبدیل} = ۳۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰ = ۶۰,۰۰۰$$

بهای تمام شده محصول تولیدی در قسمت الف محاسبه گردید .

قسمت ج)

در بعضی از کتب به حاصل جمع بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه های عملیاتی (هزینه های عمومی، اداری ، فروش شرکت) ، بهای تمام شده عملیات گویند .

هزینه های فروش + هزینه های اداری + هزینه های عمومی + بهای تمام شده کالای فروش رفته = بهای تمام شده عملیات

$$\text{بهای تمام شده عملیات} = ۳۶,۰۰۰ + ۴۰,۰۰۰ = ۷۶,۰۰۰$$

بهای تمام شده هر واحد کالا $\times$ تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره

تعداد تولید شرکت احمد ، ۲۰,۰۰۰ بسته چای بوده است . از این تعداد ، ۱۲,۰۰۰ بسته به فروش رسیده است و میزان ۱۳۰۰ بسته نیز از بین رفته است . پس تعداد کالای پایان دوره شرکت احمد برابر است با :

$$۱۳۰۰ - ۱۲۰۰۰ - ۲۰۰۰۰ = ۶,۷۰۰ = \text{تعداد کالای ساخته شده پایان دوره}$$

$$۶,۷۰۰ \times ۳ = ۲۰,۱۰۰ = \text{بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره}$$

۷- بهای اولیه یک محصول در یک واحد تولیدی ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال و بهای تبدیل ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد . در صورتیکه سربار بر اساس ۵۰٪ دستمزد مستقیم جذب شود .

الف) دستمزد مستقیم را محاسبه کنید .

ب) بهای تمام شده تولید را محاسبه کنید . (نیمسال اول ۸۹-۸۸)

پاسخ

مواد مستقیم: m دستمزد مستقیم: d سربار ساخت: S

$$(1) \quad \text{بهای تبدیل} = 3,000,000$$

$$(2) \quad s = 50\%d$$

با قرار دادن رابطه ۲ در معادله بهای تبدیل خواهیم داشت:

$$d + s = 3,000,000 \Rightarrow d + 50\%d = 3,000,000 \Rightarrow 1/5d = 3,000,000 \Rightarrow d = \frac{3,000,000}{1/5} = 2,000,000$$

$$s = 50\%d \Rightarrow s = 50\% \times 2,000,000 = 1,000,000$$

سربار ساخت + بهای اولیه = بهای تمام شده تولید

$$3,200,000 + 1,000,000 = 4,200,000 \quad \text{بهای تمام شده تولید}$$

۸- در شرکت یاسمن مواد مستقیم مصرف شده ۲۰۰,۰۰۰ ریال، دستمزد مستقیم ۴۰۰,۰۰۰ ریال، سربار ساخت ۳۰۰,۰۰۰ ریال و افزایش در کالای در جریان ساخت پایان دوره نسبت به کالای در جریان ساخت اول دوره ۱۰۰,۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوبست تعیین بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده طی دوره؟ (نیمسال اول ۸۹-۸۸)

پاسخ

در اطلاعات مسئله بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده طی دوره خواسته شده است، بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی ساخته شده برابر است با:

تعداد کالاهای تولید شده $\div$ کل بهای تمام شده کالای ساخته شده = بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده

ولی از آنجایی که تعداد تولید داده نشده است، بهای تمام شده هر واحد را نمی توانیم محاسبه کنیم. و از این نظر مسئله اشکال دارد. به احتمال زیاد منظور طراح سؤال، تعیین بهای تمام شده کالای ساخته شده طی دوره بوده است و لذا بهای تمام شده کالای ساخته شده طی دوره به عنوان یک پاسخ احتمالی بیان می کنیم:

بهای موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره = ۰

افزایش در حساب کالای در جریان ساخت

بهای موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره = ۱۰۰,۰۰۰

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده:

ریال	ریال	
۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۴۰۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۳۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۹۰۰,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۹۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۱۰۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۸۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

۹- یک شرکت تولیدی نوعی سیم الکتریکی با روکش پلاستیکی تولید می کند . هزینه های زیر در ارتباط با تولید فروردین ماه سال ۸۸ در دست است :

مفتول فلزی	۵۰۰,۰۰۰ ریال	برق مصرفی کارخانه	۳۵,۰۰۰ ریال
روکش پلاستیکی	۳۵۰,۰۰۰ ریال	تعمیرات ماشین آلات	۲۵,۰۰۰ ریال
رنگ مصرفی	۸,۰۰۰ ریال	حقوق مدیر کارخانه	۱۰۰,۰۰۰ ریال
حقوق سرپرستان تولید	۱۲۰,۰۰۰ ریال	استهلاک ماشین آلات تولیدی	۳۰,۰۰۰ ریال
حقوق کارکنان تولید	۴۰۰,۰۰۰ ریال	استهلاک اثاثه اداری	۳۲,۰۰۰ ریال

مطلوبست : محاسبه

۱- تعیین مواد مستقیم و غیر مستقیم

۲- تعیین دستمزد مستقیم و غیرمستقیم

۳- تعیین سربار تولید

۴- تعیین هزینه دوره

۵- تعیین بهای اولیه ، بهای تبدیل و بهای تولید (نیمسال دوم ۸۹- ۸۸)

پاسخ

برای پاسخ به این سؤال باید ، با تعاریف هر یک از اقلام بهای تمام شده آشنا باشیم :

۱- مواد اولیه :

مواد اولیه را به عنوان مواد خامی که در تولید کالا مورد استفاده قرار می گیرند ، تعریف می کنند . مواد اولیه را با توجه به طریق مصرف آن در تولید به دو دسته مواد اولیه مستقیم مصرفی و مواد اولیه غیرمستقیم مصرفی تقسیم می کنند .

۱-۱) مواد مستقیم مصرفی : مواد اولیه مستقیم مصرفی موادی هستند که در تولید کالا نقش اصلی و اساسی را دارند و ماهیت کالای تولیدی به آنها وابسته است و درواقع این مواد هستند که به کالای تکمیل شده تبدیل می شوند .

۱-۲) مواد غیرمستقیم مصرفی: موادی را که در تولید کالاها لازم و ضروری هستند ولی نقش اصلی و اساسی ندارند را مواد غیرمستقیم مصرفی گویند .

نکته : معمولاً در کالاهای تولید شده ، مواد مستقیم مصرفی با دست قابل لمس هستند و با چشم دیده می شوند و نیز نسبت به بهای کالای تولیدی مبلغ قابل توجهی را دارا هستند . ولی مواد غیرمستقیم مصرفی از ویژگی برخوردار نیستند .

۲- دستمزد را به عنوان حق الزحمه نیروی انسانی تعریف می کنند که با توجه به کار نیروی انسانی در تولید کالا آن را به دو دسته دستمزد مستقیم و دستمزد غیرمستقیم تقسیم می کنند .

۲-۱) دستمزد مستقیم : دستمزد پرداختی به آن دسته از عوامل انسانی (نیروی انسانی) است که مستقیماً در تولید کالا نقش داشته اند .

۲-۲) دستمزد غیرمستقیم : دستمزد پرداختی به آن دسته از عوامل انسانی (نیروی انسانی) است که مستقیماً در تولید نقش ندارند ولی وجود آنها برای تولید کالا لازم و ضروری است .

نکته : توجه داشته باشید که دستمزد پرداختی به عوامل انسانی که در محیط کارخانه حضور دارند ، به دو دسته مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می شوند وگرنه دستمزد کارکنان قسمت های غیرتولیدی نظیر کارکنان قسمت های اداری و یا فروش به در این طبقه بندی ها جای نمی گیرند و تحت عنوان هزینه دوره با عنوان هزینه حقوق در بخش فعالیت های عملیاتی شرکت گزارش می شوند .

۳- سربار ساخت : به جز هزینه مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم ، کلیه هزینه هایی را که در تولید کالا نقش دارند را اصطلاحاً سربار ساخت گویند .

از جمله مهمترین اجزای سربار ساخت می توان به مواردی چون مواد غیرمستقیم مصرفی ، دستمزد غیرمستقیم ، استهلاک ماشین آلات تولیدی ، استهلاک تجهیزات تولیدی ، هزینه استهلاک محل کارخانه ، اجاره محل کارخانه ، حق بیمه ساختمان کارخانه ، اشاره کرد .

برای پاسخ به این سوال ، ابتدا می بایست هر یک از موارد داده شده را با توجه به تعاریف داده شده در یکی از طبقات بهای تمام شده جای دهیم :

شرح	مواد مستقیم	مواد غیرمستقیم	دستمزد مستقیم	دستمزد غیرمستقیم	سایر هزینه های تولید (سربار)	هزینه دوره
مفتول فلزی	۵۰۰,۰۰۰					
روکش پلاستیکی	۳۵۰,۰۰۰					
رنگ مصرفی		۸,۰۰۰				
حقوق سرپرستان تولید				۱۲۰,۰۰۰		
حقوق کارکنان تولید			۴۰۰,۰۰۰			
برق مصرفی کارخانه				۳۵,۰۰۰		
تعمیرات ماشین آلات					۲۵,۰۰۰	
حقوق مدیر کارخانه					۱۰۰,۰۰۰	
استهلاک ماشین آلات تولیدی					۳۰,۰۰۰	
استهلاک ائانه اداری						۳۲,۰۰۰
جمع	۸۵۰,۰۰۰	۸,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۳۲,۰۰۰

قسمت اول) با توجه به جدول ، مشخص است که مواد مستقیم مصرفی معادل ۸۵۰,۰۰۰ ریال و مواد غیرمستقیم مصرفی معادل ۸,۰۰۰ ریال می باشد .

قسمت دوم) با توجه به جدول ، مشخص است که دستمزد مستقیم معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال و دستمزد غیرمستقیم معادل ۱۵۵,۰۰۰ ریال می باشد .

قسمت سوم) به جز هزینه مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم ، کلیه هزینه هایی را که در تولید کالا نقش دارند را اصطلاحاً سربار ساخت گویند . پس سربار کارخانه برابر است با :

سایر هزینه های تولید + دستمزد غیرمستقیم + مواد غیرمستقیم = سربار ساخت

$۸,۰۰۰ + ۱۵۵,۰۰۰ + ۱۵۵,۰۰۰ = ۳۱۸,۰۰۰$ = سربار ساخت

قسمت چهارم) با توجه به جدول ، مشخص است که هزینه دوره معادل ۳۲,۰۰۰ ریال می باشد .

قسمت پنجم)

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$$1,250,000 = 850,000 + 400,000 = \text{بهای اولیه}$$

سر بار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

$$718,000 = 400,000 + 318,000 = \text{بهای تبدیل}$$

سر بار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای تولید

$$1,568,000 = 850,000 + 400,000 + 318,000 = \text{بهای تولید}$$

۱۰- اطلاعات زیر از دفاتر شرکت مهم استخراج شده است :

مواد غیرمستقیم	۱۰۰,۰۰۰ ریال	موجودی کالای ساخته شده اول دوره	۵۴۵,۰۰۰ ریال
دستمزد غیرمستقیم	۴۲۰,۰۰۰ ریال	موجودی کالای در جریان ساخت انتهای دوره	۱۶۰,۰۰۰ ریال
هزینه حقوق اداری	۵۱,۰۰۰ ریال	موجودی کالای ساخته شده آخر دوره	۵۴۰,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک تجهیزات فروش	۳۷,۰۰۰ ریال	موجودی مواد اول دوره	۱۲۰,۰۰۰ ریال
سایر عوامل سر بار	۶۸,۰۰۰ ریال	موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره	۲۶۰,۰۰۰ ریال
فروش	۲,۵۴۰,۰۰۰ ریال	برگشت از خرید و تخفیفات مواد	۲۵,۰۰۰ ریال
خرید مواد مستقیم طی دوره	۵۱۰,۰۰۰ ریال	تخفیفات نقدی خرید مواد	۱۰,۰۰۰ ریال
موجودی مواد اولیه آخر دوره	۸۰,۰۰۰ ریال	هزینه حقوق کارکنان توزیع و فروش	۱۰۱,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک تجهیزات اداری	۳۲,۰۰۰ ریال	تخفیفات نقدی فروش	۱۷,۰۰۰ ریال
دستمزد مستقیم	۸۰۰,۰۰۰ ریال	هزینه حمل مواد مستقیم خریداری شده	۱۵,۰۰۰ ریال

مطلوبست : ۱- صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته

۲- صورت سود و زیان شرکت مهم (نیمسال دوم ۸۹-۸۸)

پاسخ

قسمت اول)

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۲۶۰,۰۰۰	۵۳۰,۰۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۸۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۵۸۸,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۱)
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت (یادداشت ۲)
۱,۹۱۸,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۲,۱۷۸,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۱۶۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۲,۰۱۸,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۱: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۱۲۰,۰۰۰		۵۱۰,۰۰۰	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(۲۵,۰۰۰)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده :
		(۱۰,۰۰۰)	خرید مواد مستقیم
			کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات
	۴۷۵,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۱۵,۰۰۰		خرید خالص مواد مستقیم
۴۹۰,۰۰۰			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۶۱۰,۰۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(۸۰,۰۰۰)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۵۳۰,۰۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

یادداشت ۲: محاسبه سربار ساخت

سایر هزینه های تولید (سربار) + دستمزد غیرمستقیم + مواد غیرمستقیم = سربار ساخت

$۱۰۰,۰۰۰ + ۴۲۰,۰۰۰ + ۶۸,۰۰۰ = ۵۸۸,۰۰۰$ = سربار ساخت

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۵۴۵,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده بهای تمام شده کالای آماده بفروش کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲,۰۱۸,۰۰۰	
۲,۵۶۳,۰۰۰	
(۵۴۰,۰۰۰)	
۲,۰۲۳,۰۰۰	

قسمت دوم) صورت سود و زیان شرکت

ریال	
۲,۵۲۳,۰۰۰	فروش خالص (یادداشت ۱) کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته سود ناویژه هزینه های عملیاتی ، اداری و فروش (یادداشت ۲) سود خالص (ویژه) قبل از کسر مالیات
۲,۰۲۳,۰۰۰	
۵۰۰,۰۰۰	
(۲۲۱,۰۰۰)	
۲۷۹,۰۰۰	

یادداشت ۱: محاسبه فروش خالص

ریال	
۲,۵۴۰,۰۰۰	فروش کسر می شود: برگشت از فروش و تخفیفات تخفیفات نقدی فروش فروش خالص
(۰)	
(۱۷,۰۰۰)	
۲,۵۲۳,۰۰۰	

یادداشت ۲: محاسبه جمع هزینه های عملیاتی ، اداری و فروش

ریال	
۵۱,۰۰۰	هزینه حقوق اداری هزینه حقوق کارکنان توزیع و فروش هزینه استهلاک تجهیزات فروش هزینه استهلاک تجهیزات اداری
۱۰۱,۰۰۰	
۳۷,۰۰۰	
۳۲,۰۰۰	
۲۲۱,۰۰۰	جمع هزینه های عملیاتی ، اداری و فروش

۱۱- اطلاعات زیر در ارتباط با عملیات سال مالی منتهی به ۸۷/۱۲/۲۹ شرکت تولیدی احسان در دست است :

مواد مستقیم مصرفی طی دوره ۳۰,۰۰۰ ریال

دستمزد مستقیم	۸۰,۰۰۰ ریال
مواد غیرمستقیم	۲۰,۰۰۰ ریال
استهلاک ماشین آلات تولیدی	۱۰,۰۰۰ ریال
دستمزد غیرمستقیم	۲۰,۰۰۰ ریال
سایر هزینه های تولیدی	۴۰,۰۰۰ ریال

در طی دوره مالی شرکت تولیدی احسان نسبت به تولید ۴۰ واحد کالا اقدام نموده و کلیه کالاها به صورت ۱۰۰٪ تکمیل شده اند . هیچگونه کالای در جریان ساخت اول دوره نیز وجود نداشته است . در طی دوره ۳۰ واحد کالا به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰ ریال بفروش رسیده است و همچنین ۴ واحد کالا در انبار شرکت بر اثر آب گرفتگی از بین رفته است و مابقی در انبار محصول موجود است .

مطلوبست محاسبه بهای اولیه ، بهای تبدیل و بهای تمام شده محصول و همچنین محاسبه زیان و هزینه دوره مالی ؟ (نیمسال اول ۹۰ - ۸۹)

پاسخ

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$$\text{بهای اولیه} = ۳۰۰۰۰ + ۸۰۰۰۰ = ۱۱۰,۰۰۰$$

سربار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

همانطور که می دانید سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه های غیرمستقیم تولید و یا به عبارتی سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه تولید به جز مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم است . در این مسئله به جهت محاسبه بهای تبدیل ، می بایست ابتدا مبلغ سربار ساخت محاسبه شود :

$$\text{سربار ساخت} = ۲۰۰۰۰ + ۱۰۰۰۰ + ۲۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰ = ۹۰,۰۰۰$$

$$\text{بهای تبدیل} = ۸۰۰۰۰ + ۹۰۰۰۰ = ۱۷۰,۰۰۰$$

با توجه به اینکه در طی دوره کلیه کالاها به صورت ۱۰۰٪ تکمیل شده اند ، پس هیچگونه کالای در جریان ساختی در پایان دوره وجود ندارد و از آنجایی که هیچگونه کالای در جریان ساخت در ابتدای دوره نیز وجود ندارد ، پس بهای تمام شده کالای ساخته شده دقیقاً برابر با جمع هزینه های تولید می باشد . (این موضوع را می توانید خودتان با تهیه صورتحساب بهای تمام شده کالای ساخته شده در صورت لزوم امتحان کنید) .

دقت داشته باشید که اگر در مسئله ای کالای در جریان ساخت ابتدا دوره و پایان دوره موجود بود ، بایستی برای محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده از صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته استفاده کنید .

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = جمع هزینه های تولید = بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$\text{بهای تمام شده کالای ساخته شده} = ۳۰۰۰۰ + ۸۰۰۰۰ + ۹۰۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰$$

به جهت محاسبه زیان و هزینه دوره مالی می بایست ابتدای بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی را حساب کنیم .

در طی دوره مالی ۴۰ واحد کالا تولید شده است ، پس بهای تمام شده هر واحد کالا برابر است با :

تعداد کالاهای تولید شده $\div$ کل بهای تمام شده = بهای تمام شده هر واحد

$$\text{بهای تمام شده هر واحد} = \frac{۲۰۰۰۰۰}{۴۰} = ۵,۰۰۰$$

در طی دوره ۴ واحد کالا بدون اینکه فروخته شوند و منافع اقتصادی آنها ایجاد شود ، از بین رفته است ، پس زیان شرکت برابر است با :

$$\text{زیان دوره مالی} = ۴ \times ۵۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰$$

در طی دوره ۳۰ واحد کالا فروخته شده و منافع اقتصادی آنها ایجاد شده است ، پس هزینه شرکت برابر است با :

$$\text{هزینه دوره مالی} = ۳۰ \times ۵۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰$$

۱۲- اطلاعات زیر در ارتباط با مانده بعضی از حسابهای سال مالی منتهی به ۱۳/۱۲/۲۹ شرکت تولیدی باران در دست است . این شرکت از سیستم ادواری جهت محاسبه بهای تمام شده استفاده می نماید . مطلوب است تهیه صورت حسابهای بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته ؟ (نیمسال اول ۹۰-۸۹)

موجودی مواد اول دوره	۲۰,۰۰۰ ریال	موجودی کالای ساخته شده آخر دوره	۱۰,۰۰۰ ریال
موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره	۱۵,۰۰۰ ریال		
موجودی کالای ساخته شده اول دوره	۲۰,۰۰۰ ریال		
خرید مواد	۴۰۰,۰۰۰ ریال		
هزینه حمل و عوارض مواد خریداری شده	۲۰,۰۰۰ ریال		
برگشت از خرید و تخفیفات	۱۵,۰۰۰ ریال		
هزینه دستمزد مستقیم	۵۰۰,۰۰۰ ریال		
کنترل سربار	۳۰۰,۰۰۰ ریال		
موجودی مواد آخر دوره	۳۰,۰۰۰ ریال		
موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره	۲۰,۰۰۰ ریال		
فروش	۸۰۰,۰۰۰ ریال		
هزینه های عمومی و اداری و فروش	۳۰۰,۰۰۰ ریال		

پاسخ : صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۱۵,۰۰۰	۳۹۵,۰۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۵۰۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۳۰۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۱)
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت (یادداشت ۲)
۱,۱۹۵,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۱,۲۱۰,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۲۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۱,۱۹۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۱: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۲۰,۰۰۰		۴۰۰,۰۰۰	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(۱۵,۰۰۰)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده :
		(۰)	خرید مواد مستقیم
			کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات
	۳۸۵,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۲۰,۰۰۰		خرید خالص مواد مستقیم
۴۰۵,۰۰۰			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۴۲۵,۰۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(۳۰,۰۰۰)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۳۹۵,۰۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۲۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۱,۱۹۰,۰۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده
۱,۲۱۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۱۰,۰۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۱,۲۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

۱۳- اگر سربار ۵۰٪ دستمزد و هزینه های اولیه ۲ برابر هزینه های تبدیل باشد و هزینه مواد مستقیم ۲۰۰,۰۰۰ ریال باشد ، مشخص کنید مواد ، دستمزد و سربار هر یک چند ریال است ؟ (نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

پاسخ

مواد مستقیم : m دستمزد مستقیم : d سربار ساخت : S

$$\left. \begin{array}{l} s = 50\%d \\ m = 200,000 \end{array} \right\} \begin{array}{l} (m + d) = 2(d + s) \Rightarrow (200,000 + d) = 2(d + 50\%d) \Rightarrow \\ 200,000 + d = 2(1/5d) \Rightarrow 200,000 + d = 3d \\ \Rightarrow 200,000 = 2d \Rightarrow d = 100,000 \end{array}$$

$$s = 50\%d \Rightarrow s = 50\%(100,000) = 50,000$$

۱۴- اطلاعات زیر در دست است :

خرید مواد	۱,۷۵۰,۰۰۰ ریال	برگشت از خرید	۱۵,۰۰۰ ریال
هزینه حمل	۸۰,۰۰۰ ریال	کالای ساخته شده اول دوره	۷۰۰,۰۰۰ ریال
کالای در جریان ساخت اول دوره	۱۲۰,۰۰۰ ریال	دستمزد مستقیم	۲,۱۵۰,۰۰۰ ریال
کالای در جریان ساخت پایان دوره	۲۲۰,۰۰۰ ریال	سربار کارخانه	۲,۸۵۰,۰۰۰ ریال
مواد اول دوره	۱۸۰,۰۰۰ ریال	کالای ساخته شده پایان دوره	صفر
مواد پایان دوره	۳۰,۰۰۰ ریال		

مطلوبست تهیه جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته ؟ (نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

پاسخ

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

ریال	
۷۰۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
۶,۸۶۵,۰۰۰	اضافه می شود بهای تمام شده کالای ساخته شده (یادداشت ۱)
۷,۵۶۵,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده بفروش
(۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۷,۵۶۵,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

یادداشت ۱: صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده:

ریال	ریال	
۱۲۰,۰۰۰	۱,۹۶۵,۰۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲,۱۵۰,۰۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید:
	۲,۸۵۰,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۲)
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۶,۹۶۵,۰۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۷,۰۸۵,۰۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۲۲۰,۰۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۶,۸۶۵,۰۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۲: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۱۸۰,۰۰۰		۱,۷۵۰,۰۰۰	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(۱۵,۰۰۰)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده:
		(۰)	خرید مواد مستقیم
	۱,۷۳۵,۰۰۰		کسر می شود: برگشت از خرید و تخفیفات
	۸۰,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
۱,۸۱۵,۰۰۰			خرید خالص مواد مستقیم
			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۱,۹۹۵,۰۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(۳۰,۰۰۰)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۱,۹۶۵,۰۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

۱۵- مفاهیم بهای تمام شده بر اساس رابطه آن با حجم تولید را طبقه بندی نموده و مفهوم هر یک را به طور مختصر توضیح دهید.
(نیمسال اول ۹۱-۹۰)

پاسخ

در این نوع طبقه بندی اقلام بهای تمام شده به سه گروه تقسیم می شوند

۱- اقلام ثابت بهای تمام شده (هزینه های ثابت) ۲- اقلام متغیر بهای تمام شده (هزینه های متغیر)

۳- اقلام نیمه متغیر (مختلط) بهای تمام شده (هزینه های نیمه متغیر)

۱- هزینه های ثابت :

هزینه های ثابت کل اقلامی هستند که در یک دامنه ی مربوط در تمام سطوح ثابت می باشند و افزایش یا کاهش حجم تولید بر روی آن بی تأثیر می باشد . مثل هزینه اجاره

هزینه ثابت هر واحد با تغییر حجم تولید تغییر می یابد و از اینرو هزینه ای متغیر می باشد و با حجم تولید رابطه ی عکس دارد ، یعنی با افزایش حجم تولید کاهش می یابد و با کاهش حجم تولید افزایش می یابد .

۲- هزینه های متغیر :

هزینه های متغیر کل در یک دامنه ی مربوط با تغییر حجم تولید تغییر می کنند و با حجم تولید رابطه ی مستقیمی دارند . مثل هزینه مواد مستقیم

هزینه متغیر هر واحد با تغییر حجم تولید ثابت می ماند و تغییری نمی کند و افزایش و یا کاهش حجم تولید بر روی آن بی تأثیر است .

۳- هزینه های نیمه متغیر :

هزینه های نیمه متغیر اقلامی هستند که نه کاملاً ثابتند و نه کاملاً متغیرند . به عبارت دیگر این نوع اقلام دارای هر دو ویژگی اقلام ثابت و اقلام متغیر می باشند . مثل هزینه آب ، برق و یا شهریه دانشگاه که دارای یک بخش ثابت و یک بخش متغیر هستند .

۱۶- با استفاده از اطلاعات زیر ، صورت بهای تمام شده ی کالای ساخته شده برای دوره مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۹ را برای شرکت محمد تهیه کنید . (نیمسال اول ۹۱- ۹۰)

فروش	۱,۲۵۰,۰۰۰	تعمیر تجهیزات کارخانه	۵,۲۵۰
مواد اولیه در ۲۹ اسفند ۱۳۸۸	۳۷,۰۰۰	اجاره ساختمان تولید	۵۷,۰۰۰
کالای در جریان ساخت در ۲۹ اسفند ۱۳۸۸	۵۳,۹۰۰	هزینه تبلیغات	۹۴,۰۰۰
کالای ساخته شده در ۲۹ اسفند ۱۳۸۸	۶۲,۷۵۰	هزینه های اداری و تشکیلاتی	۱۲۹,۳۰۰
مواد اولیه مصرف شده	۱۷۵,۶۰۰	مواد اولیه در ۲۹ اسفند ۱۳۸۹	۴۲,۷۰۰
بهای دستمزد مستقیم	۲۲۵,۰۰۰	کالای در جریان ساخت در ۲۹ اسفند ۱۳۸۹	۴۱,۵۰۰
ملزومات مصرفی کارخانه	۱۷,۸۴۰	کالای ساخته شده در ۲۹ اسفند ۱۳۸۹	۶۷,۳۰۰
بهای دستمزد غیرمستقیم	۴۷,۰۰۰		

پاسخ

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۵۳,۹۰۰		موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۱۷۵,۶۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۲۲۵,۰۰۰	مواد مستقیم مصرفی
	۱۲۷,۰۹۰	دستمزد مستقیم
		سربار ساخت (یادداشت ۱)
۵۲۷,۶۹۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۵۸۱,۵۹۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۴۱,۵۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۵۴۰,۰۹۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۱: محاسبه سربار ساخت :

اجاره ساختمان تولید + تعمیر تجهیزات کارخانه + بهای دستمزد غیرمستقیم + ملزومات مصرفی کارخانه = سربار ساخت

$$سربار ساخت = ۱۷,۸۴۰ + ۴۷,۰۰۰ + ۵,۲۵۰ + ۵۷,۰۰۰ = ۱۲۷,۰۹۰$$

۱۷- اطلاعات زیر در مورد عملیات یک دوره مالی معین شرکت تولیدی شیراز در دست است :

مواد مستقیم مصرفی ۳۰۰,۰۰۰ ریال ، مواد غیرمستقیم مصرفی ۷۰,۰۰۰ ریال ، دستمزد مستقیم ۴۰۰,۰۰۰ ریال ، دستمزد غیرمستقیم ۳۰,۰۰۰ ریال و سایر هزینه های غیرمستقیم تولید ۲۰۰,۰۰۰ ریال می باشد . در طی دوره مالی ۱۰۰ واحد کالا تولید شده است . ۷۵ واحد کالا فروش رفته ، ۵ واحد کالا از بین رفته و مابقی در انبار موجود می باشد . موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره و پایان دوره صفر می باشد و همچنین موجودی کالای ساخته شده اول دوره صفر است .

مطلوب است محاسبه بهای اولیه و بهای تبدیل ، بهای تمام شده محصول طی دوره و همچنین محاسبه هزینه و زیان و بهای تمام شده در پایان دوره ؟ (نیمسال دوم ۹۱-۹۰)

پاسخ

دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = بهای اولیه

$$بهای اولیه = ۳۰۰,۰۰۰ + ۴۰۰,۰۰۰ = ۷۰۰,۰۰۰$$

سربار ساخت + دستمزد مستقیم = بهای تبدیل

همانطور که می دانید سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه های غیرمستقیم تولید و یا به عبارتی سربار ساخت متشکل از کلیه هزینه تولید به جز مواد مستقیم مصرفی و دستمزد مستقیم است . در این مسئله به جهت محاسبه بهای تبدیل ، می بایست ابتدا مبلغ سربار ساخت محاسبه شود :

$$سربار ساخت = ۷۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰$$

$$\text{بهای تبدیل} = ۴۰۰,۰۰۰ + ۳۰۰,۰۰۰ = ۷۰۰,۰۰۰$$

با توجه به اینکه در طی دوره هیچگونه کالای در جریان ساخت در ابتدا و پایان دوره وجود ندارد، پس بهای تمام شده کالای ساخته شده دقیقاً برابر با جمع هزینه های تولید می باشد.

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = جمع هزینه های تولید = بهای تمام شده کالای ساخته شده

$$۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰ + ۴۰۰,۰۰۰ + ۳۰۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده کالای ساخته شده}$$

به جهت محاسبه زیان و هزینه دوره مالی می بایست ابتدا بهای تمام شده هر واحد کالای تولیدی را حساب کنیم.

در طی دوره مالی ۱۰۰ واحد کالا تولید شده است، پس بهای تمام شده هر واحد کالا برابر است با:

تعداد کالاهای تولید شده ÷ کل بهای تمام شده = بهای تمام شده هر واحد

$$\text{بهای تمام شده هر واحد} = \frac{۱,۰۰۰,۰۰۰}{۱۰۰} = ۱۰,۰۰۰$$

در طی دوره ۷۵ واحد کالا فروخته شده و منافع اقتصادی آنها ایجاد شده است، پس هزینه شرکت برابر است با:

$$\text{هزینه دوره مالی} = ۷۵ \times ۱۰,۰۰۰ = ۷۵۰,۰۰۰$$

در طی دوره ۵ واحد کالا بدون اینکه فروخته شوند و منافع اقتصادی آنها ایجاد شود، از بین رفته است، پس زیان شرکت برابر است با:

$$\text{زیان دوره مالی} = ۵ \times ۱۰,۰۰۰ = ۵۰,۰۰۰$$

بهای تمام شده هر واحد کالا × تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره

تعداد تولید شرکت شیراز، ۱۰۰ واحد کالا بوده است. از این تعداد، ۷۵ واحد به فروش رسیده است و میزان ۵ واحد کالا نیز از بین رفته است. پس تعداد کالای پایان دوره شرکت شیراز برابر است با:

$$۲۰ = ۱۰۰ - ۷۵ - ۵ = \text{تعداد کالای ساخته شده پایان دوره}$$

$$۲۰۰,۰۰۰ = ۲۰ \times ۱۰,۰۰۰ = \text{بهای تمام شده موجودی کالای ساخته شده پایان دوره}$$

۱۸- اطلاعات زیر از دفاتر شرکت سپهر در پایان سال ۹۰ استخراج گردیده است:

خرید مواد	۲۵۵,۳۰۰
دستمزد مستقیم	۲۱۰,۱۰۰
سربار ساخت	۲۵۲,۵۰۰

هزینه های فروش ۱۷۷,۲۰۰

هزینه عمومی و اداری ۲۰۳,۶۰۰

مالیات بر درآمد ۹۰,۰۰۰

موجودی های ابتدا و پایان دوره به شرح زیر می باشد :

پایان دوره	ابتدای دوره	
۵۵,۲۰۰	۴۸,۷۰۰	موجودی مواد
۱۴,۷۰۰	۲۱,۵۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت
۱۰۲,۳۰۰	۱۹۵,۶۰۰	موجودی کالای ساخته شده

مطلوبست : محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده ؟ (نیمسال دوم ۹۱ - ۹۰)

پاسخ

صورتحساب محاسبه بهای تمام شده کالای ساخته شده :

ریال	ریال	
۲۱,۵۰۰	۲۴۸,۸۰۰	موجودی کار در جریان ساخت ابتدای دوره
	۲۱۰,۱۰۰	اضافه می شود هزینه های تولید :
	۲۵۲,۵۰۰	مواد مستقیم مصرفی (یادداشت ۱)
		دستمزد مستقیم
		سربار ساخت
۷۱۱,۴۰۰		جمع هزینه های ساخت تولید
۷۳۲,۹۰۰		بهای تمام شده کار در جریان ساخت در طی دوره
(۱۴,۷۰۰)		کسر می شود موجودی کار در جریان ساخت پایان دوره
۷۱۸,۲۰۰		بهای تمام شده کالای ساخته شده

یادداشت ۱: صورتحساب محاسبه بهای مواد مستقیم مصرفی در تولید

ریال	ریال	ریال	
۴۸,۷۰۰		۲۵۵,۳۰۰	موجودی مواد مستقیم ابتدای دوره
		(۰)	اضافه می شود بهای تمام شده کالای خریداری شده :
		(۰)	خرید مواد مستقیم
			کسر می شود : برگشت از خرید و تخفیفات
	۲۵۵,۳۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۰		خرید خالص مواد مستقیم
۲۵۵,۳۰۰			اضافه می شود هزینه حمل مواد خریداری شده
			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۳۰۴,۰۰۰			موجودی مواد مستقیم آماده به مصرف
(۵۵,۲۰۰)			کسر می شود موجودی مواد مستقیم پایان دوره
۲۴۸,۸۰۰			بهای مواد مستقیم مصرفی

پایان

www.pnu-m-s.com

وبسایت تخصصی مدیریت صنعتی

www.m-sanati.ir